

2017

KKTC Merkez Bankası
Yıllık Rapor

41/2001 Sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'na göre Banka'nın amacı,

“Kalkınma planları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak, bankacılık sistemini düzenlemek ve denetlemek” olup,

Banka, “Tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamak” ile yükümlüdür.

© KKTC Merkez Bankası, 2018

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa - KKTC

Telefon

+90 392 - 611 5000

Fax

+90 392 - 228 2131

+90 392 - 228 5240

World Wide Web Home Page

<http://www.mb.gov.ct.tr>

E-mail

ileti@kktcmerkezbankasi.org

Bu Rapor, KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun onayı ile hazırlanmış ve yayımlanmıştır.

Bu raporda yayımlanan veriler geçici verilerden derlenmiştir. Önceki raporlar ve/veya internet sitemizdeki verilerle karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu rapordaki veriler kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

A. KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BoE	İngiltere Merkez Bankası
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BPP	Bankalararası Para Piyasası
BT	Bilgi Teknolojileri
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
EÖS	Elektronik Ödeme Sistemleri
e-imza	Elektronik İmza
KEÖS	Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi
KKTCMB / Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
MB	KKTC Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
RTGS	Gerçek Zamanlı Ödeme ve Mutabakat Sistemi
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
THP	Tekdüzen Hesap Planı
TL / TP	Türk Lirası
TMSFİF	Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu
TRP	Tekdüzen Raporlama Paketi
UBB	Uluslararası Bankacılık Birimleri
YP	Yabancı Para
\$ / Dolar	ABD Doları

B. TANIMLAR

Duran Değerler	:	Menkuller + Gayrimenkuller
Döner Değerler / Likit Aktifler	:	Kasa + Altın + Menkul Değerler Cüzdanı + Bankalar Nezdindeki Mevduat + Hariçteki Muhabirler
Mevduat Munzam Karşılıkları	:	Yasal Karşılıklar

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
1. ORGANİZASYON VE YÖNETİM	2
1.1 <i>Organizasyon Şeması</i>	2
1.2 <i>Kurumsal Yönetim</i>	3
1.3 <i>İdare Merkezi ve Merkez Şube</i>	9
2. KAYNAKLAR	20
2.1 <i>İnsan Kaynakları</i>	20
2.2 <i>Mali Kaynaklar</i>	24
3. FAALİYETLER	27
3.1 <i>Politika Araçları</i>	27
3.2 <i>Düzenleme Faaliyetleri</i>	32
3.3 <i>Gözetim</i>	36
3.4 <i>Denetim Faaliyetleri</i>	38
3.5 <i>Ödeme Sistemleri</i>	39
3.6 <i>Nakit Hareketleri</i>	40
3.7 <i>Tarifeler / Havaleler</i>	41
3.8 <i>Rezerv Yönetimi</i>	42
3.9 <i>Hesap Verebilirlik ve İletişim</i>	44
3.10 <i>Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları</i>	46
3.11 <i>Kurumsal Hizmetler</i>	46
3.12 <i>Diğer</i>	47
4. FİNANSAL TABLOLAR	51
4.1 <i>Bilanço</i>	51
4.2 <i>Kâr-Zarar Tablosu</i>	57
4.3 <i>Kâr Dağılımı - 2017</i>	59
5. DÜZENLEMELER	61
6. TABLOLAR	65

ÖNSÖZ

Dünya genelinde artan ticaret hacmi, yatırım harcamaları ve sanayi üretiminin olumlu etkileriyle, 2017 yılında küresel ekonomide olumlu gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Ülkelerin ekonomiyi destekleyici mali politikaları ve finansal koşullardaki iyileşme ile birlikte özellikle gelişmiş ülkelerdeki ekonomik büyüme dünya ekonomik büyümesini de desteklemiştir. 2017 yılı son döneminde yayımlanan raporlarda, Dünya ekonomisindeki büyümenin önümüzdeki iki yılda da devam edeceği, ancak ortaya çıkabilecek aşağı yönlü risklerin önüne geçmek adına verimliliği artırmak ve kapsamlı büyümeyi sağlamak için politika yapımcıların gerekli reform uygulamalarını hayata geçirmesinin önemine vurgu yapılmaktadır.

Bankamız, KKTC bankacılık sektörünün uluslararası standartlardaki gelişmelere uyumlu, güvenli ve istikrarlı bir şekilde büyümesi, ülkemizin ekonomik gelişimine yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarının uygulanması ve mevduat sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması yönündeki çalışmalarına 2017 yılında da devam etmiştir. Bu çerçevede, KKTC mali sektörüne ilişkin reform çalışmalarının omurgası konumundaki Bankacılık Yasası tüm tarafların katkısı ile hazırlanmış ve Cumhuriyet Meclisi Genel Kurulu'ndan oybirliği ile geçerek yasalaşmıştır. 62/2017 sayılı Bankacılık Yasası'nın amacı finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması ve sürdürülmesine, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasına, finansal aracılık sisteminin etkin bir şekilde çalışmasına ilişkin kuralları düzenlemektir. 2001 yılından bu yana yürürlükte bulunan 39/2001 sayılı Bankalar Yasası'nın, yeni Bankacılık Yasası ile günümüz gelişmelerine uyumlandırılması, sektörde ve piyasalarda oluşan yeniliklere daha detaylı şekilde hüküm verebilecek konuma gelmesi sağlanmıştır. Bankacılık Yasası ile birlikte gerek mudilerin korunması, gerekse bankacılık sektörünün daha istikrarlı şekilde ilerlemesi için gereken yeni koruyucu hükümler yasaya eklenirken, yapılan değişiklikler ile günün gelişmelerine daha hızlı tepki verilebilecek alt düzenlemeler hususunda KKTC Merkez Bankası'na daha geniş yetki ve sorumluluklar verilmiştir.

Bankamızda 2017 yılı içerisinde yeniden yapılanmaya gidilmiş ve organizasyon yapısı günümüz merkez bankacılığına uyumlu hale gelecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda daha önce var olan görevlerin müdürlükler arasında yeniden dağılımı yapılırken tanımlanan yeni görevlere uygun yeni müdürlükler de oluşturulmuştur. Bankamızın yeniden yapılandırılmasına ve yeni görev tanımlarına cevap verecek şekilde 2017 yılı içinde farklı kadrolara toplamda 45 yeni istihdam yapılmıştır.

Bankamız, ülkemizde para transferinin verimli ve operasyonel risklerden uzak bir şekilde yapılabilmesi amacıyla hayata geçirdiği Elektronik Ödeme Sistemi'nin ardından 2017 yılı itibarı ile Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi kurulması ile ilgili çalışmalarının büyük kısmını tamamlamıştır. Kamu kurumlarının bankalar aracılığıyla gerçekleştirdikleri ödemeleri elektronik ortamda güvenli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmelerine imkân sağlayacak olan Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi test aşamasında olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir. Katılımcı banka ve kurumların da çalışmalarını tamamlaması ile sistemin 2018 yılı içerisinde hayata geçirilmesi planlanmaktadır. 2016 yılında Bankamız Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan Ulusal Banka Hesap Numarası Tebliği

ile birlikte para transferlerinin hatasız ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesine zemin hazırlamak hedeflenmiş olup, bankalardaki para transferine konu olan her bir müşteri hesap numarasının standart hale getirilmesi sağlanmıştı. 2017 yılı içerisinde ilgili kamu kurumlarına verilen destek ile EÖS'de hesaba ödemelerde UBAN veya IBAN kullanımı zorunlu hale getirilerek hesap numarası ile ödeme devre dışı bırakılmıştır.

KKTC Bankacılık sektörü aktif büyüklüğü 2017 yılında da büyümeye devam etmiş ve önceki yılsonuna göre yüzde 23,7 oranında artarak 26,1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Mevduat toplamı bir yılda yüzde 27 artışla 21,1 milyar TL'ye, brüt krediler yüzde 20 artışla 15,3 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sektörün Sermaye Yeterlilik Standart Rasyosu (SYSR) ise yüzde 17,3 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı sonunda 842 milyon TL olan tahsili gecikmiş alacaklar daha önceki yıllarda olduğu gibi 2017 yılında da artmaya devam etmiş ve 2017 sonunda 875 milyon TL'ye ulaşmıştır.

KKTC Merkez Bankası bilançosu aktif toplamı 2017 yılında yüzde 29,7 oranında artmış ve yılsonu itibarıyla 8.370 milyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemde özkaynaklar toplamı 588,1 milyon TL'ye, Bankamız nezdinde tutulan yasal karşılıklar 1.729 milyon TL'ye, bankalararası para piyasası işlemleri ise 2.381 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2016 yılında 133,9 milyon TL olan Merkez Bankası kârı, 2017 yılında yüzde 51,8 oranında artmış ve 203,2 milyon TL seviyesine yükselmiştir.

Bankamız yönetim anlayışının en temel unsurlarından biri olan şeffaflık ve hesap verilebilirliğin gereği olarak hazırlanan KKTC Merkez Bankası 2017 Yılı Faaliyet Raporu, ilgili yıla ait bilgi ve değerlendirmeleriyle birlikte sunulmaktadır. Bu vesileyle tüm mesai arkadaşlarımıza özverili çalışmalarından ötürü teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

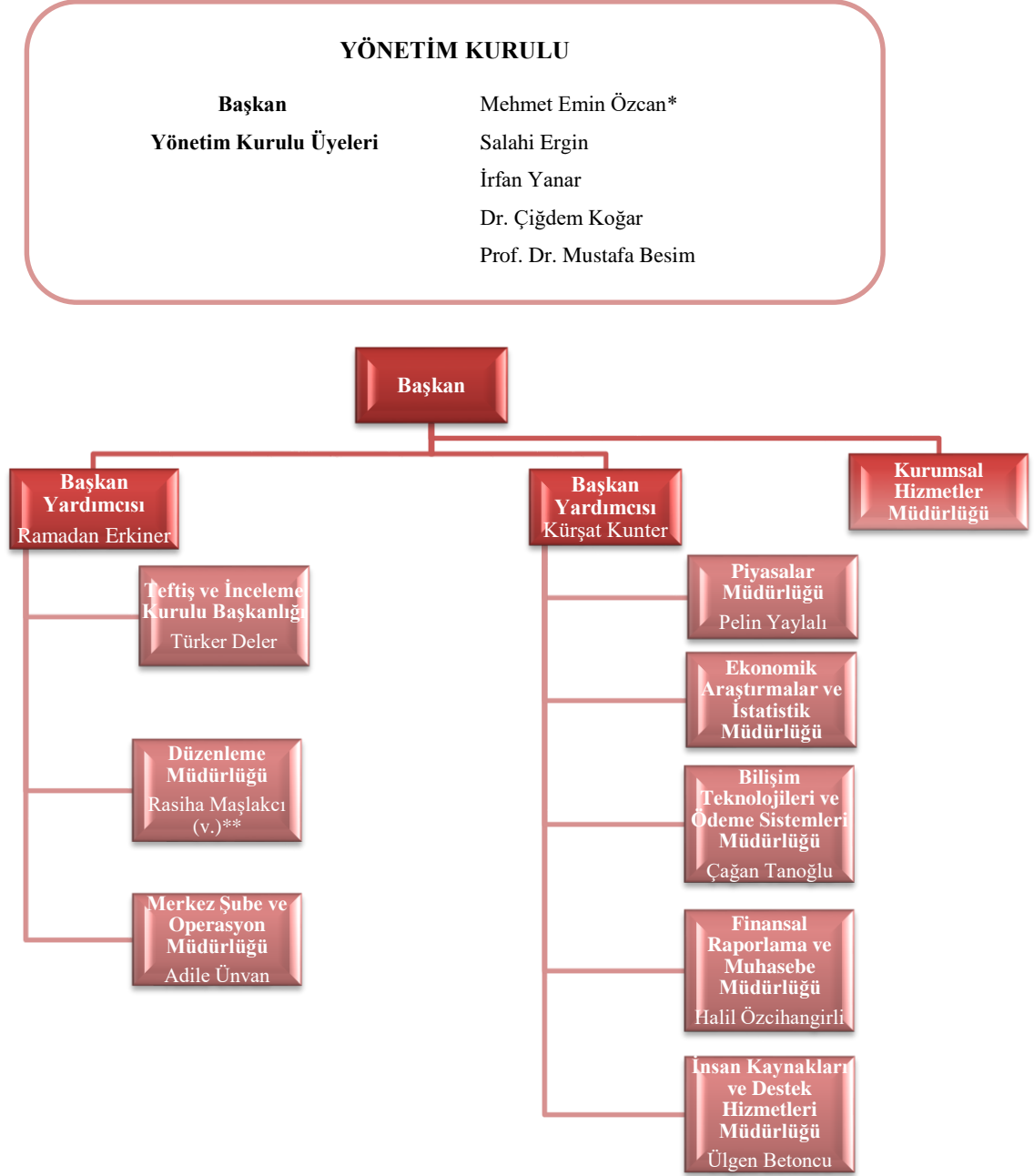
ORGANİZASYON VE YÖNETİM

---

1. ORGANİZASYON VE YÖNETİM

1.1 Organizasyon Şeması

*30 Haziran 2017 tarihinde görevinden istifa etmiştir.

**Rasiha Maşlakçı, 19 Haziran 2017 tarih ve 956 sayılı YK kararı ile vekaleten atanmıştır.

KKTC Merkez Bankası'nın organizasyon ve yönetim yapısı, 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası ile 57/1987 sayılı KKTCMB Teşkilat Yasası ve bu yasalara istinaden çıkarılan mevzuatla düzenlenmiştir. Bankanın Yönetim Kurulu ve Başkanlık Makamı oluşumu 41/2001 sayılı Yasa'da, organizasyon ve personel yapısı ile kadrolar 57/1987 sayılı Yasa'da belirlenmiştir. 57/1987 sayılı Yasa'nın 51 (1) (A) maddesi altında düzenlenen Merkez Bankası İdare, Teşkilat ve Hizmetleri Tebliği ile Bankaya yasayla verilen görevlerin birimler arasında dağılımı yapılmaktadır.

1.2 Kurumsal Yönetim

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 9. maddesine göre Bankanın organları/kurumsal yönetim yapısı; Yönetim Kurulu, Başkan Yardımcısı, İdare Merkezi ve Merkez Şube'den oluşmaktadır.

1.2.1 Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, Kurumun en üst düzeydeki karar organıdır. Yönetim Kurulu üyelerinin atanmaları Bakanlar Kurulu tarafından dört yıllık süreler için yapılmaktadır. Yasa'ya göre görev süresi dolan üyelerin yeniden atanmaları mümkündür.

Yönetim Kurulu, yasa ile verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmektedir. Yönetim Kurulu, KKTCMB yasası gereğince atanan bir Başkan ile dört üyeden oluşmaktadır. Kurul, ayda en az bir kez olmak üzere, asgari üç üyenin katılımıyla toplanmakta ve en az üç üyenin aynı yöndeki oyu ile karar almaktadır. Merkez Bankası Başkan Yardımcıları ise Yönetim Kurulu toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılabilmektedirler.

KKTC Merkez Bankası Başkanı, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu'nun onayıyla beş yıl için atanmaktadır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkündür.

KKTCMB Başkanı ve aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Mehmet Emin Özcan, Yönetim Kurulu üyeleri ise İrfan Yanar, Dr. Çiğdem Koğar, Prof. Dr. Mustafa Besim ve Salahi Ergin'dir. KKTC Merkez Bankası Başkanlığı'na 14 Şubat 2017 tarihinde Sn. Mehmet Emin Özcan, 30 Haziran 2017 tarihinde görevinden istifa etmiştir.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİMİZ

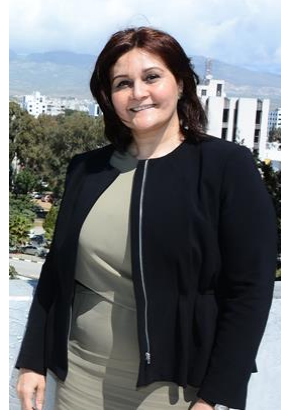

Mehmet Emin Özcan
Başkan

(30 Haziran 2017 tarihinde görevinden istifa etmiştir.)

İrfan Yanar
Üye

Dr. Çiğdem Koğar
Üye

Salahi Ergin
Üye

Prof. Dr. Mustafa Besim
Üye

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 5. maddesinde Bankanın, 11. maddesinde Banka Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri tanımlanmıştır.

Bankanın en temel görevi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin para ve bankacılık sisteminin düzenlenmesi ve denetimi için gerekli işlemleri yapmaktır. Bunlara ilave olarak finansal sistemde istikrarı sağlayıcı, para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak da Merkez Bankası'nın görevleri arasındadır.

Merkez Bankası'nın diğer yetki ve görevleri aşağıdaki tablodadır:

<ul style="list-style-type: none">
❖ Mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kuruluşlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemek ve istatistiki bilgi toplamak.
❖ Ekonomik koşulları göz önünde bulundurarak merkez bankaları tarafından yapılması gerekli olan işlemleri yerine getirmek.
❖ Bankalar ile kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşları denetlemek.
❖ Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak.
❖ Mali piyasaları izlemek ve ödeme mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek.
❖ Para ve kredi hacmini düzenlemek.
❖ KKTC'nin uluslararası ihtiyatlarını düzenleyip yönetmek.
❖ Para ve kredi politikası konusunda Bakanlar Kurulu tarafından incelenmesi istenecek hususlar hakkında görüşlerini bildirmek suretiyle Devletin mali ve ekonomik danışmanlığını yapmak.
❖ Uluslararası mali ve ekonomik ilişkilerde Devletin mali ajanlığını yapmak.
❖ Devletin bankacılığını yapmak ve mali acentesi olmak.
❖ Olağanüstü hallerde ve TMSFİF'in kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda, belirleyeceği usul ve esaslara göre bu Fona avans vermek.
❖ Tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamak.
❖ Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek.
❖ Nihai kredi mercii olarak bankalara kredi vermek.
--

Banka'nın bilançosuna, kâr ve zarar hesabına, bütçesine, faaliyet raporuna, taşınmaz mallarına, personeline, kredilere ve yasal karşılıklara ilişkin konuları inceleyip karara bağlamak, Banka tarafından yapılabilecek diğer bankacılık hizmetlerini saptamak, KKTC Bankacılık Yasası uyarınca bankaların denetimi ile ilgili olarak gerekli önlemleri almak, mali bünyelerinin zayıflamasını önlemek amacıyla uyulması gereken esas ve usulleri belirlemek, uygulanacak rasyolar ve diğer oranlara dair hususları tespit etmek Yönetim Kurulu'nun yetki ve görevleri arasında bulunmaktadır.

Banka Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak verilmiştir.

❖ Bankalar Yasası uyarınca, bankaların denetimi hususunda gerekli önlemleri almak, mali bünyelerinin zayıflamasını önlemek amacıyla uymaları gereken esas ve usülleri belirlemek ve uygulanacak rasyolar ve diğer oranlarla ilgili hususları saptamak ve uygulamak ve Bankalar Yasası uyarınca belirlenen yetkiler çerçevesinde karar almak.
❖ Merkez Bankası'nın kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz oranları ile ücret ve komisyonları saptamak.
❖ Merkez Bankası plasmanları üzerinde tür ve miktar bakımından düzenleyici önlemleri almak ve genel kredi hacmi ile genel kredi hacmi içinde kredi türlerinin sektörel ve konular itibarıyla dağılımını ayarlamak.
❖ Merkez Bankası'nca açılacak kredilerin esas ve koşulları ile reeskont ve avans limitlerini saptamak.
❖ 41/2011 sayılı Yasa'nın 23. ve 24. maddelerinde yasal karşılıklar ve faiz oranları konularında belirtilen hususları saptamak.
❖ Merkez Bankası'nın bilanço, kâr ve zarar hesabını inceleyip karara bağlamak.
❖ Merkez Bankası'nın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yapmak.
❖ Merkez Bankası ihtiyacı için taşınmaz mal satın almak veya kiralamak ve Merkez Bankası'nın sahip olduğu taşınmaz malları gerektiğinde satmak.
❖ Kabul edilen hadler üstündeki tutarlara ve kıymetlere ilişkin sulh ve terkin konularında karar vermek.
❖ Merkez Bankası'nın yıllık bütçesini ve faaliyet raporunu onaylamak.
❖ Merkez Bankası personelini atamak ve Banka'yı yükümlülük altına sokacak personelin imza yetkilerini belirlemek.
❖ Merkez Bankası'nca yapılabilecek diğer bankacılık işlemlerini ve hizmetleri saptamak.
❖ Başkan tarafından tetkik ve onaya sunulacak hususlar hakkında karar almak.
❖ Kredi kartlarının isdar ve kabulüne ilişkin esas ve koşulları belirlemek.

1.2.2 Başkanlık

Başkanlık, Başkan ve Başkan Yardımcılarından oluşmakta ve Bankanın üst düzey icra makamını oluşturmaktadır.

Başkan

En yüksek icra amiri sıfatıyla Başkan, Merkez Bankası'nın yurt içi ve dışında temsil edilmesini, Merkez Bankası'nın yürütmekle mükellef olduğu yasalara uyulmasını, Yönetim Kurulu tarafından alınan kararların yürütülmesini, Bankanın sevk ve idaresini sağlamaktadır.

Mehmet Emin Özcan, 14 Şubat 2017 tarih ve H (K-I) 368-2017 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile KKTC Merkez Bankası Başkanlığına atanmış, 30 Haziran 2017 tarihinde görevinden istifa etmiştir.

Mehmet Emin Özcan
Başkan

Başkan Yardımcıları

Merkez Bankası Başkan Yardımcıları, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu'nun onayıyla atanmaktadır. Başkan yardımcıları, Başkan tarafından yapılacak görev bölümünde kendilerine bağlanacak birimleri gereği gibi yürütmekle mükelleftirler. Başkan'ın yokluğunda Başkan'a vekâlet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı, Başkan'ın tüm yetkilerini kullanabilmektedir.

Ramadan Erkiner
Başkan Yardımcısı

Kürşat Kunter
Başkan Yardımcısı

1.3 İdare Merkezi ve Merkez Şube

Banka Yönetim Kurulu tarafından, Merkez Bankası Yasası'nın 51 (1) (A) maddesinin verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 'Merkez Bankası İdare, Teşkilat ve Hizmetleri Tebliği', Bankaya verilmiş olan görevlerin, İdare Merkezi ile Şube arasında dağılımını, çalışanların eşgüdüm içerisinde etkin ve verimli çalışmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. İlgili Tebliğ'in 3 Temmuz 2017 tarihinde değiştirilmesiyle birlikte Merkez Bankası Görev ve Teşkilat yapısında değişiklikler yapılmıştır. Merkez Bankasının sevk ve idaresine yönelik olarak Merkez Bankasına verilmiş olan görevleri üstlenen birimler ve bu görevlerin birimler arasındaki dağılımı yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede Kurum kendisine verilen görevleri, organizasyon şemasında yer alan aşağıdaki Birimler ve Şube aracılığıyla yerine getirmektedir.

Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığı

Türker Deler
Başkan

Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığı, Bankanın birimlerini denetlemek, Bankalar Yasası ve ilgili diğer yasa, tebliğ vb. mevzuatın tanıdığı yetkiler ve verdiği görevler çerçevesinde inceleme ve araştırmalarda bulunmak, gerektiğinde soruşturma yapmak, Merkez Bankası Yasası, Bankalar Yasası ve diğer mevzuatla Bankaya denetim görev ve yetkisi verilen konularda, birimlerin görevleriyle ilgili

görüş ve önerileri de dikkate alınarak hazırlanacak dönemsel programlar çerçevesinde ve / veya Başkanlıkça ihtiyaç duyulduğu zamanlarda bankalar ile görev ve yetkisi kapsamındaki diğer kuruluşlar nezdinde teftiş ve inceleme yapmak, gerektiğinde bu kuruluşlar hakkında Bankada mevcut bilgi ve belgeler üzerinde inceleme yapmakla yükümlüdür. Ayrıca, mali sektörde faaliyet gösteren ve mevzuatla düzenlenmesi Merkez Bankası yetkisinde olan kuruluşların uzaktan denetimi kapsamında alınacak bilgi, belge ve verilerini toplamak, incelemek, analiz etmek, mevzuata uygun biçimde çalışıp çalışmadıklarını söz konusu veriler ile Merkez Bankası'na raporlamakla yükümlü oldukları diğer bilgiler çerçevesinde izlemek ve tespit edilen bulguları raporlamak, Merkez Bankası birimlerini ve Şubenin bütün işlemlerini, ilgili yasa, tebliğ ve diğer mevzuatın tanıdığı yetkiler ve verdiği görevler çerçevesinde teftiş etmek, incelemek, araştırmalar yapmak ve gerektiğinde soruşturma yapmak ve de düzenlemesi Merkez Bankası yetkisinde olan kuruluşların bilişim sistemlerini uzaktan ve/veya yerinde incelemekle yükümlüdür.

Düzenleme Müdürlüğü

Rasiha Maşlakçı
Müdür (v.)

Düzenleme Müdürlüğü, düzenlemesi Merkez Bankası yetkisinde olan kuruluşların mevzuatı ile ilgili düzenleme taslaklarını hazırlamak, bu kuruluşların uyacakları esas ve usulleri belirlemek, bu raporlar sonucunda tespit edilen bulguları Merkez Bankası nezdindeki diğer bilgi ve belgeler ile birlikte değerlendirmek, gereken tedbirlerin alınmasını sağlamak ve uygulanmasını takip etmekle görevlidir. Bunlara ek olarak, denetim sonucunda gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak veya önerilerde bulunmak, kuruluşların idari para cezası ve/veya mensuplarının adli ceza gerektiren uygulamalarının tespit edilmesi durumunda, gerekli işlemlerin yürütülmesini sağlamak, Merkez Bankası'na ilişkin her türlü uyuşmazlığın çözümlenmesi amacıyla gerektiğinde Merkez Bankası'nın temsil edilmesini sağlamak ve Merkez Bankası'nın yaptığı düzenlemeler ile uluslararası kural ve uygulamaların uyumunu sağlamak amacıyla gerekli çalışmaları yapmak görevleri arasında yer almaktadır.

Piyasalar Müdürlüğü

Pelin Yaylalı
Müdür

Piyasalar Müdürlüğü, açık piyasa işlemleri ile döviz ve efektif piyasalarında gerçekleştirilen işlemleri yapmak ve bu konularda düzenlemeler hazırlamak, belirlenen kredi limitleri, reeskont ve avans faiz oranları ile kredi faiz oranlarını duyurmak, Merkez Bankası'na yapılan kredi başvurularını almak, değerlendirmek, kredilerin kullanılması ile ilgili esas ve usulleri belirlemek, nakden ve hesaben ödemeler ile mevduat, havale ve senet tahsili işlemlerinin yapılmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek ve yasal karşılığa tabi yükümlülük ve genel disponibiliteler ile ilgili düzenlenen cetvellerin kontrolünü yapmakla sorumludur. Ayrıca, Tasarruf Mevduatı Sigortası Primlerinin Tahsil Usul ve Esasları Tebliği'ne istinaden düzenlenen cetvellerin kontrolünü yapmak, bankalar nezdinde zaman aşımına uğrayan her türlü mevduat, emanet ve alacaklarla ilgili işlemleri yürütmek, kredi kartları işlemlerinde uygulanacak azami akdi ve gecikme faizi oranlarını belirlemek, Merkez Bankası'nın rezervlerini yönetmek, döviz ve efektif kurlarını belirlemek ve ilan etmek ve hazine işleri ile ilgili Bakanlık adına Devlet İç Borçlanma Senetlerinin ihraç, bu kıymetlerin geri alımı ve değişimi işlemlerini yürütmek de diğer görevleri arasında yer almaktadır.

Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik M¼d¼rl¼g¼

Yurt içi ve yurt dışı ekonomik gelişmeleri izlemek ve d¼nemsel raporlar hazırlamak, ekonomik ve mali konularda araştırma ve değerlendirmeler yapmak, bunları Başkanlığın ve Başkanlık tarafından uygun g¼r¼lecek birimler ile diğer kişi ve kuruluşların kullanımına sunmak, ¼demeler dengesi istatistiklerini, uluslararası kavram ve standart kayıt sistemine uygun olarak oluşturmak, bu amaçla gerektiğinde anket yapmak/yaptırmak, Bankacılık sekt¼r¼ ile ilgili tablo ve raporlar hazırlamak ve sekt¼rel değerlendirmeler yapmak Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik M¼d¼rl¼g¼'n¼n g¼revleri arasındadır. Ayrıca, bu m¼d¼rl¼k Y¼netim Kurulu'na finansal sekt¼r gelişmelerine ilişkin bilgi sunmak, Başkanlık tarafından istenen çalışma ve araştırmaları y¼r¼tmek, Merkez Bankası b¼ltenini ve faaliyet raporunu hazırlamak ve Merkez Bankacılığı ve kamu politikaları alanında yenilikçi fikirleri araştırmak, incelemek ve bu alanda literat¼re katkı yapmakla y¼k¼ml¼d¼r.

Bilişim Teknolojileri ve Ödeme Sistemleri Müdürlüğü

Çağan Tanoğlu
Müdür

Bilişim ile ilgili stratejiler oluşturmak, bu alandaki teknolojik gelişmeleri yakından takip etmek, orta ve uzun vadeli planlar geliştirmek, bilişim sistemlerinin hazırlanması, kullanılması ve taleplerin karşılanmasına yönelik standartları belirlemek, bilgi güvenliği politikalarını oluşturmak ve uygulanmasını sağlamak ve bilişim güvenliği konusunda çalışmalar yapmak Bilişim Teknolojileri ve Ödeme Sistemleri Müdürlüğü'nün görevleri arasındadır. Bunlara ek olarak, Merkez Bankası ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerini kurmak, etkin ve verimli bir şekilde işletmek ve bu sistemlerin belirlenen politikalar çerçevesinde geliştirilmesini sağlamak, ödeme araçlarının geliştirilmesi ve istikrarlı bir şekilde sürdürülmesi amacıyla uyulması gereken usul ve esasları belirlemek, bankalararası takas odası işlemlerinin faaliyet raporunu hazırlamak, çek takas işlemlerinin sonuçlarını takip etmek, Ulusal Banka Hesap Numarası kullanımına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve uygulamayı takip etmek, Risk Merkezi kanalıyla risk bilgilerini merkezileştirerek rapor hazırlamak ve bu kurumlara geri bildirimini sağlamak üzere yapılan işlemleri yürütmek de görevleri arasında yer almaktadır.

Finansal Raporlama ve Muhasebe Müdürlüğü

Halil İ. Özcihangirli
Müdür

Finansal Raporlama ve Muhasebe Müdürlüğü, Merkez Bankasının muhasebe sisteminin düzenli bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için gereken tedbirleri almak ve düzenlemeleri yapmak, İdare Merkezi ve Merkez Şube işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtları ile kanunen tutulması zorunlu defterleri tutmak ve muhafaza etmek, personelin maaş, ücret ve özlük haklarına ilişkin ödeme ve tahsilat işlemlerini yapmakla sorumludur. Muhasebe ve finansal raporlama konularında Uluslararası Finansal Raporlama Sistemi vb. uluslararası uygulamaları takip ederek bu yönde çalışmalar yapmak, Merkez Bankasının mali yıl bütçesini hazırlamak, uygulamak, takip etmek ve faaliyet raporunu düzenlemek ve günlük / haftalık bilanço, parasal tablolar ve Başkanlık tarafından talep edilen diğer raporları ve vaziyetleri hazırlamak da bu müdürlüğüm görevleri arasında yer almaktadır.

Kurumsal Hizmetler Müdürlüğü

Kurumsal Hizmetler Müdürlüğü, Yönetim Kurulu kararı alınması gereken konulara ilişkin birimler tarafından hazırlanan müzekkere ve eklerini incelemek ve bunları, gündemin belirlenmesi amacıyla Başkanın bilgisine sunmak, Yönetim Kurulu toplantı gündemini hazırlamak, Resmî Gazetede yayımlanması gereken kararlar ile diğer düzenlemelerin Başbakanlığa gönderilmesi işlemlerini yürütmek, Yönetim Kurulu'nun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek ve Merkez Bankası'nın uluslararası kuruluşlar ile kurumsal ilişkilerini düzenlemekle yükümlüdür. Ayrıca, Merkez Bankası politikalarının ve uygulamalarının kamuoyuna duyurulmasını, tanıtılmasını ve kamuoyunda doğru algılanmasını sağlamak, Merkez Bankası'nın görev, yetki ve sorumluluk alanına giren tüm mevzuatın ve mevzuat gereği duyurusu yapılması gereken işlemlerin Merkez Bankası resmi internet sitesinde yayınlanmasını sağlamak, Merkez Bankası tarafından düzenlenmesi öngörülen konferans, seminer, çalıştay ve benzeri toplantıları organize etmek ve Merkez Bankasının kültür, sanat, çevre ve sosyal etkinliklerini planlamak da görevleri arasında yer almaktadır.

İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü

Ülgen Betoncu
Müdür

İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, personelin özlük işlerini yürütmek, ücret ve diğer mali haklarına ilişkin düzenlemeler yapmak, performans değerlendirme yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak, emeklilik ile ilgili işlemleri yürütmek, Merkez Bankası Başkan, Başkan Yardımcıları, Yönetim Kurulu üyeleri ve personelin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek, personelin performansını değerlendirme ölçütleri ile meslek ilkelerinin tespitine yönelik çalışmaları diğer birimlerle işbirliği içinde oluşturmak ve Merkez Bankası'nın mal ve hizmet alım satımı ile ihale, haberleşme, arşiv, güvenlik, iç hizmet işlerini yürütmek ve gerekli düzenlemeleri yapmakla sorumludur. Bunların yanı sıra, Merkez Bankası'nın ihtiyaçlarını; faaliyetlerin etkinliğini, verimliliğini, kapasitesini, kalite ve performansını olumlu etkileyecek şekilde ilgili mevzuat kapsamında ve zamanında karşılamak, Merkez Bankası personelinin eğitim ihtiyaçlarının tespiti ve genel eğitim politikasının oluşturulmasına yönelik çalışmaları yürütmek, Bankanın teşkilat şemasını hazırlamak, birimlerin yetki görev ve sorumluluklarını düzenlemek ve iş verimliliğinin artırılması için çalışmalar yapmak da görevleri arasındadır.

Merkez Şube ve Operasyon Müdürlüğü

Adile Ünvan
Müdür

Merkez Şube ve Operasyon Müdürlüğü, Banka mevzuatı ile Başkanlık ve birimler tarafından verilecek talimatlar doğrultusunda kredi, kambiyo, cari hesap, takas, vezne ve şube muhasebe işlemlerini yürütmekte ve söz konusu işlemlerin muhasebe kayıtlarını tutmaktadır. Şube Bankanın güvenlik işlerini de yürütmektedir.

KAYNAKLAR

---

2. KAYNAKLAR

2.1 İnsan Kaynakları

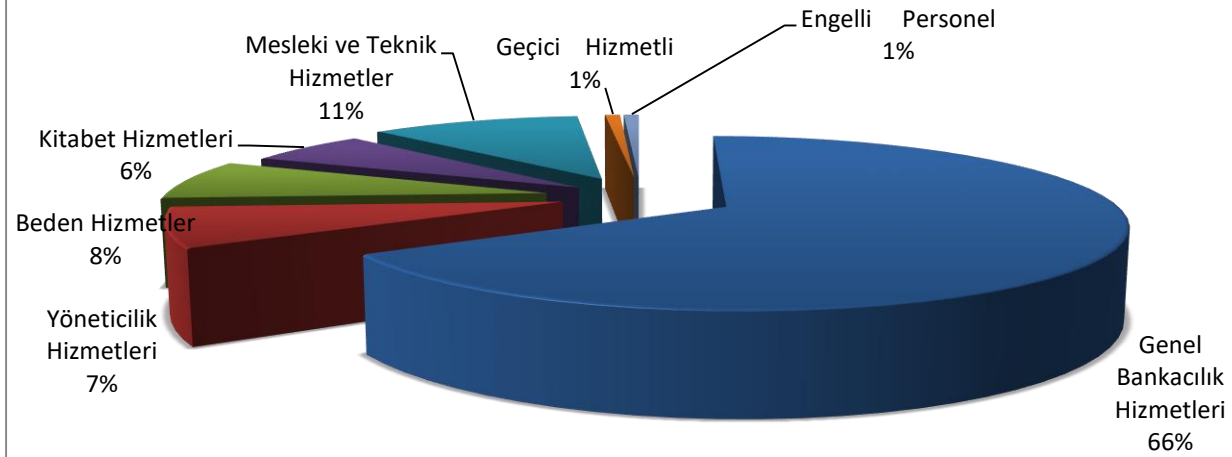
KKTC Merkez Bankası personelinin hak ve yükümlülükleri, KKTC Cumhuriyet Meclisi'nin 16 Temmuz 1987 tarihli birleşiminde kabul olunan 57/1987 sayılı KKTC Merkez Bankası Teşkilât Yasası ile düzenlenmiştir. 57/1987 sayılı yasa, 06 Aralık 2016 tarihinde yürürlüğe giren 45/2016 sayılı değişiklik yasası ile değiştirilmiştir. Yapılan bu değişiklikle birlikte KKTC Merkez Bankası teşkilat yasasına günümüz şartlarına uygun olacak şekilde yeni kadrolar eklenmiş ve mevcut kadro sayılarında artışa gidilmiştir. Buna göre, KKTC Merkez Bankası'nın faaliyetleri, İdare Merkezi ve Merkez Şube'de istihdam edilen yöneticilik, genel hizmetler, mesleki ve teknik hizmetler ile bedeni hizmetleri gerektiren yardımcı hizmetler sınıflarına atanan sürekli ve geçici personel tarafından yürütülmektedir.

2.1.1 Kadro ve Personel Durumu

Banka personelinin yürütmekle yükümlü oldukları hizmetlerin gerektirdiği asıl ve sürekli görevleri yerine getirecek kadro sayısı, KKTC Merkez Bankası Teşkilat Yasası ekindeki birinci cetvelde belirtilmektedir. Bankanın Teşkilat Yasası'nda toplam 101 olan kadro sayısı 45/2016 sayılı değişiklik yasası ile 205'e yükseltilmiştir. Bu sayıya sözleşmeli olarak görev yapan Başkan ve Başkan Yardımcıları'da dahildir. 2017 yılı faaliyet dönemi sonu itibarıyla, kadrolu statüde görev yapan personel sayısı 129'dur. Kadrolu personel sayısına 1 geçici hizmetli ile engelli personel istihdamı yasası çerçevesinde istihdam edilen 1 personel ilave edildiği zaman Bankanın toplam personel sayısı 131 kişiye ulaşmaktadır. 2016 yıl sonu itibarıyla bu sayı 88 idi. 2017 yılı faaliyet dönemi içinde bir çalışmamız emekliye ayrılmış, bir çalışmamız ise istifa ederek görevinden ayrılmıştır. Buna karşı 2017 yılı içinde Daktilo Sekreter ve Sayım Memuru kadrosuna 6, II. Sınıf Odacı kadrosuna 3, Güvenlik Memuru kadrosuna 1, Hukukçu kadrosuna 2, II. Sınıf Banka Memuru kadrosuna 5, II. Sınıf Bankacılık Memuru Kadrosuna 10, II. Sınıf Bilişim Memuru kadrosuna 6 ve Müfettiş Yardımcısı kadrosuna 12 yeni personel istihdamı yapılmıştır.

Merkez Bankası personelinin hizmet gruplarına göre dağılımını incelendiğinde; 2017 yılsonu itibarıyla, Banka'nın 131 personelinin yüzde 7'si yöneticilik hizmetleri sınıfında, yüzde 66'sı genel bankacılık hizmetleri sınıfında, yüzde 6'sı kitabet hizmetleri sınıfında, yüzde 11'i mesleki ve teknik hizmetler sınıfında, yüzde 8'i bedeni gerektiren yardımcı hizmetleri sınıfında, yüzde 1'i geçici hizmetli ve yüzde 1'i 64/1993 sayılı yasa altında istihdam edilen personel olarak görev yapmaktadır.

Grafik 2.1 Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTÇMB

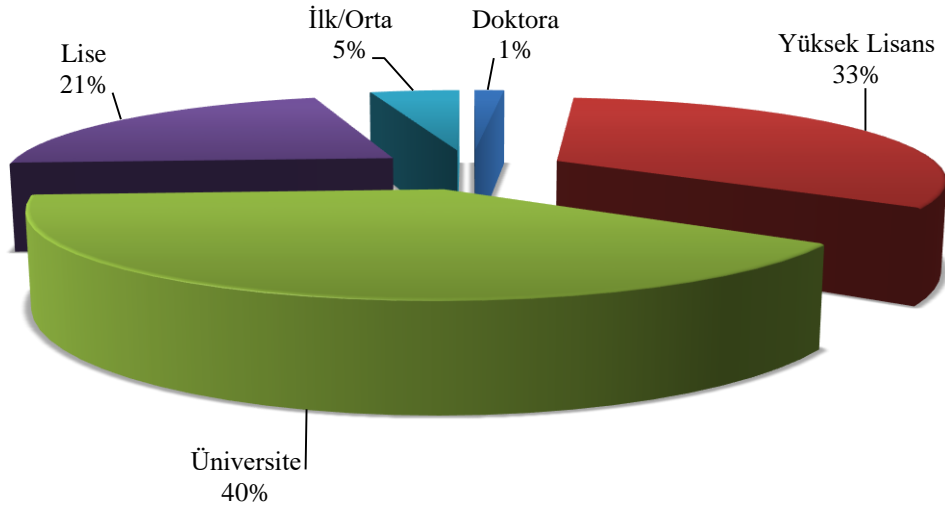
Personelin eğitim düzeylerine göre dağılımını incelendiğinde; 2017 yılsonu itibarıyla, toplam 131 personelin 2'si doktora, 43'ü yüksek lisans, 51'i lisans, 1'i ise önlisans derecesine sahiptir. Geriye kalan personelin 28'i lise, 6'sı ilköğretim/ortaokul mezunudur.

Doktora eğitim düzeyine sahip personellerin biri yöneticilik hizmetleri sınıfında iken, biri II. sınıf Bilişim Memuru olarak görev ifa etmektedir. Yüksek lisans eğitim düzeyindeki 43 personelin 6'sı yöneticilik, 5'i mesleki ve teknik hizmetler sınıfı, 31'i genel bankacılık hizmetleri, 1'i de kitabet hizmetleri sınıfındaki elemanlardan oluşmaktadır. Lisans diploması sahibi 51 personelin 4'ü yöneticilik, 8'i mesleki ve teknik hizmetler sınıfı, 35'i genel bankacılık hizmetleri, 4'ü kitabet hizmetleri sınıfında çalışmaktadır. Önlisans mezunu 1 personelimiz genel bankacılık hizmetleri

sınıfında hizmet vermektedir. Lise mezunu 28 personelin 23'ü genel bankacılık hizmetleri, 2'si kitabet hizmetleri, 3'ü yardımcı hizmetler sınıfında görev ifa etmekte, 1 personel ise 64/1993 sayılı *Engellileri Koruma, Rehabilitasyon ve İstihdam Yasası* çerçevesinde istihdam edilmiş olup engelli personel olarak hizmet vermektedir. İlköğretim ve ortaokul mezunu toplam 6 personelden 5'i yardımcı hizmetler sınıfında görev yapmakta, 1 ilkokul mezunu ise geçici hizmetli olarak çalışmaktadır.

2017 yılsonu itibarıyla, personelin eğitim düzeyine göre dağılımının toplam içindeki yüzde payları incelendiğinde; doktoralı personel sayısının toplam içindeki payı yüzde 1, yüksek lisanslı personel sayısının payı yüzde 33, üniversite mezunu personelin payı yüzde 40, lise mezunu payı yüzde 21, ilk ve ortaokul mezunu ise yüzde 5'tir.

Grafik 2.2 Personelin Eğitim Düzeyine Göre Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTOMB

2.1.2 Eğitim Faaliyetleri

2017 yılı içerisinde eğitim faaliyetleri kapsamında, Banka personelinin bilgi ve becerilerinin artırılması, meslekteki gelişmelerin izlenmesi amacıyla kurs ve seminerlere katılımları sağlanmıştır.

2016 yılında yurt içi eğitim programlarına katılan personel sayısı 22 iken, 2017 yılında bu sayı 35 olmuştur. 2016 yılında 8 olan yurt dışı eğitim programlarına katılan personel sayısı 2017 yılında 27'ye yükselmiştir. 2017 yılında eğitim faaliyetleri kapsamında, yurt dışı eğitim programlarına yöneticilik hizmetlerinden 7, genel bankacılık hizmetleri sınıfından 16, mesleki ve teknik hizmetler sınıfından 4 kişi iştirak etmiştir. Yurt içi eğitimlere ise; 1'i yöneticilik, 32'si genel bankacılık hizmetleri; 2'si kitabet hizmetleri; 4'ü mesleki ve teknik hizmetler sınıfındaki çalışanlardan olmak üzere toplam 39 personel katılmıştır.

Tablo 2.1

Eğitim Programlarına Katılan Personel Sayısı

	Yurt İçi		Yurt Dışı	
	2016	2017	2016	2017
Yöneticilik Hizmetleri Sınıfı	1	1	5	7
Genel Bankacılık Hizmetleri Sınıfı	6	32	-	16
Kitabet Hizmetleri Sınıfı	2	2	-	-
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	-	-	-	-
Geçici Personel	13	4	3	-
Mesleki ve Teknik Hizmetler Sınıfı	-	-	-	4
Toplam	22	39	8	27

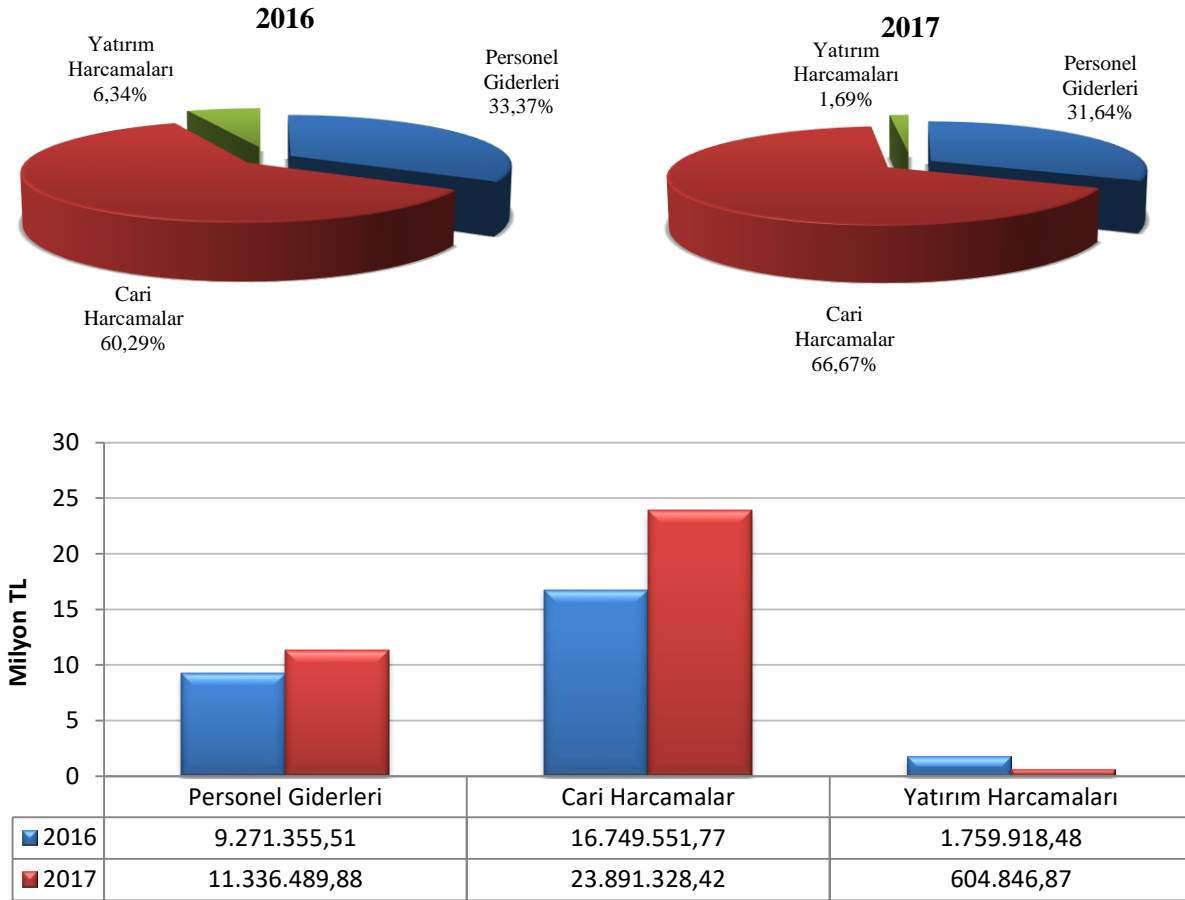
Kaynak: KKTCMB

2.2 Mali Kaynaklar

KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 2017 Mali yılında bütçe harcama cetvellerinde saptanan hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesi için 21 Aralık 2016 tarihli ve 940 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile Bankamız 2017 Mali Yılı Bütçesi'ni onaylamıştır. Grafik 2.3'te de görüleceği üzere, Bankamız konsolide bütçe harcamaları, cari harcamalar, personel giderleri ve yatırım harcamalarından oluşan üç ayrı başlık altında sınıflandırılmıştır.

2016 yılı bankamız toplam bütçe harcaması 27,8 milyon TL iken, 2017 yılında bu rakam %29 artarak 35,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında Bankamız bütçesinin yüzde 65'i (23,9 milyon TL) cari harcamalara, yüzde 33'ü (11,3 milyon TL) personel giderlerine ve yüzde 2'si (604 bin TL) yatırım harcamalarına kullanılmıştır. 2016 yılında ise bütçe harcamalarının yüzde 60'ı (16,7 milyon TL) cari harcamalara, yüzde 34'ü (9,3 milyon TL) personel giderlerine ve yüzde 6'sı (1,8 milyon TL) yatırım harcamalarına aittir.

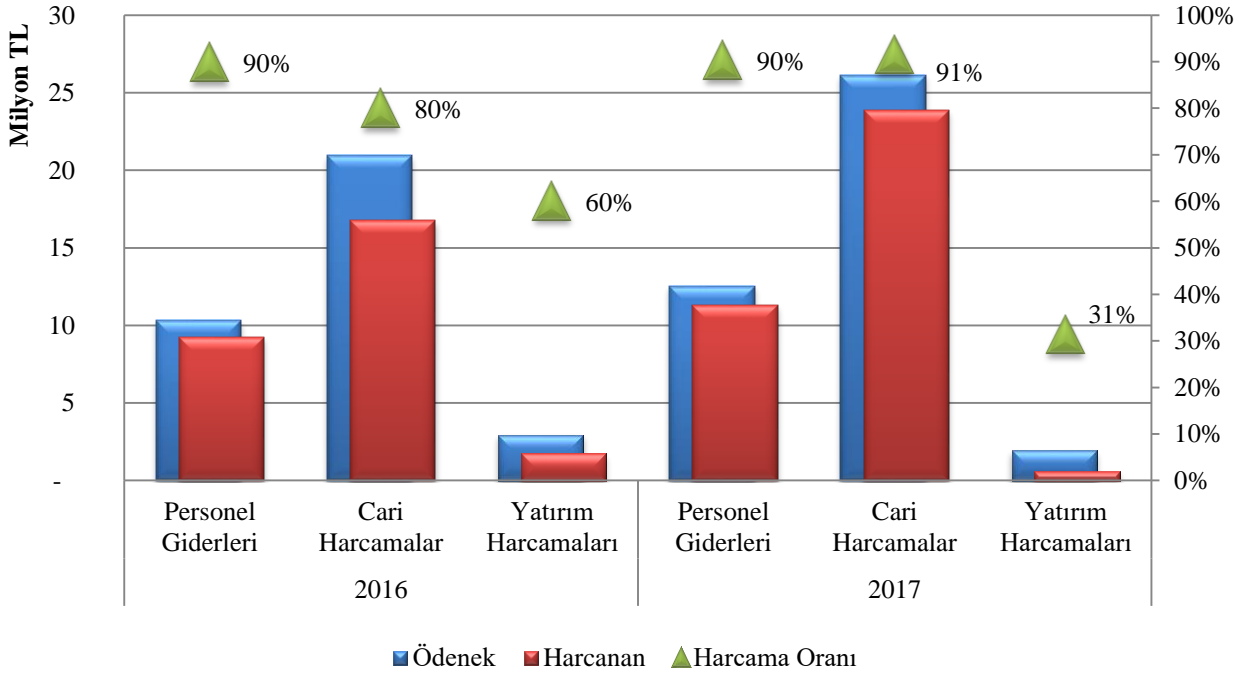
Grafik 2.3 Konsolide Bütçe Harcamaları

Kaynak: KKTCCMB

Bankamız 2016 ve 2017 yıllarına ait bütçe uygulama sonuçları, cari harcamalar, personel giderleri ve yatırım harcamalarından oluşan üç ayrı başlık altında incelenmiştir. 2016 yılında personel giderleri için ayrılan ödeneklerin harcama oranı yüzde 90 iken, cari harcamalarda bu oran yüzde 80, yatırım harcamalarında ise yüzde 60 olarak gerçekleşmiştir. Bankamız, 2016 Mali Yılı Bütçesi'nde toplam harcama oranı yüzde 81 seviyesinde idi. 2017 yılı bütçe harcamalarında, personel giderleri kaleminde yüzde 90, cari harcamalarda yüzde 91 ve yatırım harcamalarında yüzde 31 oranlarında harcama yapılmıştır. KKTC Merkez Bankası 2017 Mali Yılı Bütçesi'nde yılbaşında belirlenen ödeneklerin gerçekleşme rakamlarına bakıldığında zaman toplam harcama oranı yüzde 88 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2.4 Bütçe Uygulama Sonuçları

Kaynak: KKTCCMB

FAALİYETLER

---

3. FAALİYETLER

23 Kasım 2001 tarih ve 122 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası’nın ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülen 2017 yılına dair faaliyetler, raporun bu bölümü içerisinde özetlenmiştir.

3.1 Politika Araçları

KKTCMB Yasası’nın 4. maddesinde belirtildiği üzere, Bankanın temel amacı; kalkınma planları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak, bankacılık sistemini düzenlemek ve denetlemektir.

KKTCMB Yasası’nda mevcut maddelere istinaden mevzuatın kendisine verdiği görev ve yetkilere dayanarak krediler, yasal karşılıklar, faiz oranları, reeskont işlemleri, Merkez Bankası senetleri, ödeme sistemleri, bankalararası para piyasası konularında gerekli düzenlemeleri yapmakta ve tedbirleri almaktadır.

KKTCMB konuya dair faaliyetlerini bu yasal altyapı çerçevesinde belirlemekte ve yürütmektedir.

Para Politikası Araçları

Bilindiği gibi para politikası araçları doğrudan ve dolaylı olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. KKTCMB para politikası aracı olarak genellikle reeskont penceresi (kredi) işlemleri, yasal karşılık oranları ile disponibilite uygulamasından oluşan dolaylı araçları kullanmaktadır. Bunun yanında 2009 yılından itibaren BPP oluşturularak dört para cinsinde, bankacılık sektörünün günlük likiditeye ulaşması ve fazla likiditenin plase edilmesi olanağı sağlanmıştır. 2014 yılından itibaren ihracına başlanan dört para cinsini içeren Merkez Bankası senetleri ile sektöre, likit kaynaklarını değerlendirebileceği bir para politikası aracı sunulmuştur.

Dolaylı Politika Araçları:

a. Reeskont Penceresi (Kredi) İşlemleri

KKTCMB Yasası'nın 31. maddesi kısa vadeli senet ve vesikaların reeskonta ve avansa kabulüne ilişkin Merkez Bankası yetkilerini düzenlemektedir. Buna göre Banka;

- ❖ Vadelerinin bitimine en çok dokuz ay kalmak koşuluyla turizm, eğitim, sanayi, maden ve tarım işleriyle uğraşan gerçek veya tüzel kişilerin, bankalara tevdi edilecek ticari senetlerini,
- ❖ Vadelerinin bitimine en çok dört ay kalmak koşuluyla diğer kişilerin bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senet ve vesikalarını,
- ❖ Küçük sanat erbabı ve kooperatiflerin kredi gereksinimlerini karşılamak üzere bankalar tarafından, vadelerine en çok dokuz ay kalmış olmak koşuluyla tevdi olunacak senetlerini, reeskonta kabul etmektedir.

Bu bağlamda Banka Türk Lirası ve yabancı para reeskont kredi faiz oranları aşağıdaki tabloda görülmektedir. 02.03.2009'dan itibaren döviz cinsi reeskont kredi faiz oranları yüzde 4 olarak belirlenmiş ve değişikliğe uğramamıştır. 2017 yılsonuna göre Türk Lirası reeskont faiz oranları yüzde 7 - 11 aralığındadır. Bu oranlar 01.06.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, Türk Lirası ticari reeskont kredi faiz oranı yüzde 11, sanayi, ihracat, turizm, eğitim ve tarım sektörleri ile küçük esnafa kullandırılan reeskont kredisi faiz oranı yüzde 7'dir. Uygulanmakta olan yabancı para reeskont kredi faiz oranları (ticari, sanayi, ihracat, turizm, eğitim) yüzde 4'dür. Döviz mukabili avans faiz oranı TL'de yüzde 7, YP'de ise yüzde 4 olarak uygulanmaktadır.

Tablo 3.1

Reeskont Faiz Oranları

	TL	USD	EURO	GBP
Ticari	11,0	4,0	4,0	4,0
Sanayi	7,0	4,0	4,0	4,0
İhracat	7,0	4,0	4,0	4,0
Turizm	7,0	4,0	4,0	4,0
Eğitim	7,0	4,0	4,0	4,0
Tarım	7,0	-	-	-
Küçük Esnaf	7,0	-	-	-
Döviz Mukabili Avans	7,0	4,0	4,0	4,0

Kaynak: KKTCMB

b. Disponibilite ve Yasal Karşılık Uygulamaları

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 23 (1) maddesi gereğince, bankaların tesis etmeleri gereken genel disponibiliteye ilişkin esas ve usuller ile ticari bankaların taahhütlerine karşılık bulundurmaları gereken genel disponibilitenin en düşük oranı Bankamız tarafından çıkarılan tebliğle belirlenmektedir. Aynı şekilde bankaların ve Merkez Bankası tarafından uygun görülecek diğer mali kuruluşların yükümlülükleri esas alınarak hesaplanacak ve Banka nezdinde açılacak bir hesapta nakden tesis edilecek olan yasal karşılığın oranı da Merkez Bankası tarafından saptanmaktadır.

26 Şubat 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Genel Disponibilite Tebliği'ne göre, bankaların taahhütlerine karşılık bulundurmaları gereken asgari oran yüzde 10'dur. Ancak bankalar, yurt dışındaki bankalarda bulundurdıkları paraların ve yurt dışından satın aldıkları menkul kıymetlerin toplamının özkaynaklarını aşması halinde, kademeli şekilde farklı oranlarda disponibilite tutmakla yükümlüdürler.

Tablo 3.2

Disponibilite Oranları

Yurt dışındaki bankalarda bulundurulan paralar + yurt dışından satın alınan menkul kıymetlerin toplam miktarı,	Özkaynaklarının 1 katını aşması halinde	12 %
	2 katını aşması halinde	14 %
	3 katını aşması halinde	16 %
	4 katını aşması halinde	18 %
	5 katını aşması halinde	20 %

Kaynak: KKTCMB

KKTCMB, 41/2001 sayılı Yasa'nın 23. maddesi uyarınca, yasal karşılığa tabi yükümlülükler ve yasal karşılığın yatırılma zamanı ile gerektiğinde ödenecek faiz dahil olmak üzere uygulama esas ve şartlarını da belirlemektedir. Yönetim Kurulu, yabancı para yasal karşılık oranlarını 30.01.2014 tarih ve 872 sayılı kararı ile 28.02.2014 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde değiştirmiştir. Buna göre, halen yürürlükte olan yasal karşılık oranları aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 3.3**Yasal Karşılık Oranları**

	TP	YP	Kıymetli Maden
Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8,0	8,0	0
Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7,0	7,0	0
Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6,0	6,0	0
Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5,0	5,0	0
Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8,0	8,0	0

Kaynak: KKTÇMB

KKTÇ’de faaliyet gösteren bankaların Merkez Bankası nezdindeki toplam yasal karşılık bakiyeleri Tablo 3.4’de gösterilmektedir.

Tablo 3.4**Yasal Karşılık Bakiyeleri**

	Aralık 2016	Aralık 2017
TL	652.163.031.-	794.481.636.-
USD	42.417.639.-	50.211.351.-
EURO	44.707.552.-	52.034.031.-
GBP	90.856.627.-	103.191.979.-
Toplam TL Karşılık	1.359.819.388.-	1.743.079.707.-

Kaynak: KKTÇMB

Doğrudan Politika Araçları:

- ❖ Bankamız, bankaların kısa vadeli likidite ihtiyaçlarının karşılanması, likidite fazlalığının sterilize edilmesi ve aktif kârlılığını artırması amacıyla;
- ❖ Merkez Bankası Senedi ihracı
- ❖ Bankalararası Para Piyasası enstrümanlarını kullanmaktadır.

a. Merkez Bankası Senetleri

41/2001 sayılı Merkez Bankası Yasası'nın 5(1)B, Ç bentleri ve 35(6) fıkrası çerçevesinde Merkez Bankası'na verilen yetkiler doğrultusunda, bankacılık sektöründe oluşan dönemsel likidite fazlalıklarının giderilmesine, ekonominin genel likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesine katkı sağlamak ve finansal piyasaların derinliğini artırmak, Merkez Bankası'nın görevleri arasındadır. Banka ilk senet ihracını 13 Ekim 2014 tarihinde gerçekleştirmiştir. 2017 yılı içerisinde 23 adet Türk Lirası, 5 adet ABD doları, 5 adet Avro ve 5 adet GBP olmak üzere toplam 38 adet senet ihracı ihalesi düzenlemiştir. Senet ihracı başlangıç tarihinden itibaren 2017 sonuna kadar ise 83 adet TL ve 48 adet döviz senet ihracı gerçekleştirilmiştir.

31 Aralık 2017 itibarıyla vadesi dolmamış senetlerin toplamları aşağıdadır:

Tablo 3.5

Vade	TL	USD	EURO	GBP
1 Ay	170.000.000.-	-	-	-
3 Ay	-	20.000.000.-	116.000.000.-	117.500.000.-

Kaynak: KKTÇMB

b. Bankalararası Para Piyasası

BPP, 2009 yılında bankaların likidite ihtiyacının karşılanması ya da likidite fazlalığının sterilize edilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Bankalar piyasadan, aktif büyüklüklerine göre tahsis edilen borç alabilme limitleri dahilinde öngörülen teminatları sağlamak suretiyle borçlanabilmektedirler. 1 Nisan 2014 tarihinden itibaren BPP sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki seans olarak uygulanmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadesi henüz dolmamış işlemlerin toplamları aşağıdadır:

Tablo 3.6

Vade	TL	USD	EURO	GBP
Gecelik	401.700.000.-	9.000.000.-	119.800.000.-	97.100.000.-
1 Hafta	70.000.000.-	-	-	-
1 Ay	2.000.000.-	14.400.000.-	1.400.000.-	-
3 Ay	4.000.000.-	1.000.000.-	-	-
6 Ay	4.000.000.-	-	-	-

Kaynak: KKTÇMB

3.2 Düzenleme Faaliyetleri

KKTC Merkez Bankası, mevzuatın kendisine verdiği yetki ve görevleri yerine getirmek amacıyla düzenlemeler yapmaya, bunlara uygun hareket edilip edilmediğini takip etmeye ve bankacılık sektörü ile ilgili talep ettiği ve bankalar tarafından gönderilen bilgilerin yasal mevzuata uygunluğu ile bankaların bünyesi hakkında denetleme görev ve yetkisine sahiptir. Yasal düzenlemeler, düzenleme taslakları ve diğer tali hususlarla ilgili 2017 yılı içerisinde, gözetim ve denetim sonuçları ile uluslararası uygulamalar dikkate alınarak çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

KKTC Merkez Bankası, sektörde faaliyet gösteren 22 adet banka (Aralık 2017 itibarıyla, HSBC Bank A.Ş.’nin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki faaliyetlerine son vermesinin ardından 21 adet banka) ve 7 adet Uluslararası Bankacılık Birimi (UBB)’yi, 39/2001 sayılı KKTC Bankalar Yasası (17 Kasım 2017 itibarıyla 62/2017 Bankacılık Yasası), 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası ve 41/2008 sayılı Uluslararası Bankacılık Birimleri Yasası’nın kendisine verdiği yetkiler doğrultusunda düzenleyip denetlemektedir.

KKTCMB’nin düzenleme görevleri kapsamında 2017 yılında gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler, aşağıdaki ilgili başlıklar altında ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Düzenlemeler

a. Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında (Değişiklik) Tebliği

25 Nisan 2016 tarih ve 52 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “*Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*”i 1 Haziran 2017 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “*Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında (Değişiklik) Tebliği*” ile değiştirilmiştir. Bu değişiklikle Ek 1 Sermaye Yeterliliği Analiz Formu’nun “0 Risk Ağırlıklı Aktifler-Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” başlığı altındaki “Krediler” bölümünün (e) şıkkı kaldırılmış ve yerine aşağıdaki (e) şıkkı konularak değiştirilmiştir.

- İlgili Yasanın, Kararname ve Tebliğ ile teşkil edilmiş fonlardan yetkili mercilerin talimatı ile tahsis olunan ve riski aracı bankaya ait bulunmayan fon kaynaklı nakdi krediler ile Kredi Garanti Fonu garantisi ile verilen nakdi kredilerin, Fonun garantisi altında olan kısmı.

b. Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar (Değişiklik) Tebliği

39/2001 Sayılı Bankalar Yasasının Madde 23 (6) altında çıkarılmış olan “Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar Tebliği”, 1 Haziran 2017 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar (Değişiklik) Tebliği” ile değiştirilmiştir. Bu bağlamda Esas Tebliğ 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasının ikinci grup teminatlarla ilgili (b) bendi sonunda yer alan “Kredi Garanti Fonu tarafından verilen garantiler” ibaresi kaldırılmış, Esas Tebliğ 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasının birinci grup teminatlarla ilgili (a) bendi sonuna eklenmiştir.

c. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasası

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı”nın, Banka tarafından 2015 yılı Ocak ayında Maliye Bakanlığı’na gönderilmesinin ardından, Maliye Bakanlığı tarafından Merkezi Mevzuat Dairesi’ne gönderilmiştir. Dairenin yaptığı teknik düzeltme ve düzenlemeleri içeren görüşleri, Maliye Bakanlığı tarafından 2 Aralık 2015 tarihinde Banka’ya ulaştırılmıştır. Banka hukukçularının görüşleri alınıp, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, *Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı* tekrar Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir. Daha sonra, Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği’nin 3 Mart 2016 tarihli yazısı ile Bankamıza ilemiş olduğu görüş ve öneriler doğrultusunda değişiklikler yapılarak taslak 25 Mart 2016 tarihinde yeniden Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir. Bu tasarı 16 Ocak 2017 tarihinde KKTC Başbakan Yardımcılığı ve Maliye Bakanlığı tarafından Meclise sevk edilmek üzere Bakanlar Kurulu’nun inceleme ve onayına sunulmuştur. Banka’nın da dâhil olduğu Meclis Alt Komitesi çalışmaları neticesinde Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı Komiteden oy birliği ile geçmiş ve Genel Kurula sevk edilmiştir. 6 Kasım 2017 tarihli Cumhuriyet Meclisi Genel Kurulu’nda onaylanan ve 17 Kasım 2017 tarihli 193 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 62/2017 sayılı Yasa’nın amacı, finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması ve sürdürülmesine, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasına, finansal aracılık sisteminin etkin bir şekilde çalışmasına ilişkin kuralları düzenlemektir. Yeni Yasa ile sektörün günümüz gelişmelerine uyumlaştırılması, sektörde ve piyasalarda oluşan yeniliklere daha detaylı şekilde hüküm

verebilecek konuma gelmesi sağlanmıştır. Gerek mudilerin korunması, gerekse sektörün daha istikrarlı şekilde ilerlemesi için gereken yeni koruyucu hükümler Yasa'ya eklenirken, yapılan değişiklikler ile günün gelişmelerine daha hızlı tepki verilebilecek alt düzenlemeler hususunda Merkez Bankası'na daha geniş yetki ve sorumluluklar verilmiştir.

Yeni Yasa ile getirilen temel yenilikler:

- Yeni Banka lisans çeşitlerinin verilebilmesi,
- Sermayenin güçlendirilmesi için gerek risk sınırlarının gerekse asgari özkaynak gereksinimlerinin düzenlenmesi,
- Bankacılık sektörü ile beraber sektöre destek hizmeti veren Varlık Şirketleri, destek hizmetleri, bilgi işlem ve gayrimenkul değerlendirme şirketleri gibi kurum ve kuruluşlar için düzenleme yapma yetkisi,
- Kooperatif bankalarının denetimi yanında idari bakımdan da Bankacılık Yasası tahtında düzenlenmesi,
- Mevduat sahipleri yanında tüketicilerle ilgili düzenlemeler getirilmesine olanak sağlanması,
- Bankacılık sektörüne adli cezalar yanında idari para cezasının getirilmesi,
- Genel müdürlük teşkilatı ile ilgili maddelerin bir kısmında değişiklik yapılarak, şube bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan şubelerini kapsayan ayrı bir ülke müdürlüğü teşkilatı veya yönetim merkezi oluşturmalarının zorunlu kılınması,
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kurulu bankaların yurt dışında şube veya temsilcilik açmaları, şirket kurmaları veya kurulmuş şirketlerde pay sahibi olmaları Merkez Bankası'nın iznine tabi olması,
- Şube bankalarının ikinci şube açma talebi varsa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kurulu banka izni almaları şartı ile değerlendirilmesi,

olarak sıralanabilir.

Düzenleme Taslakları

a. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finans Şirketleri Yasa Tasarısı

45/2007 Finansal Kiralama Yasası, 52/2007 Faktoring Yasası ve 72/1962 Faizciler Kanunu'nu bir yasa altında toplamak ve eksiklikleri giderip güncel ihtiyaçlara cevap verebilecek hale getirmek amacı ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finans Şirketleri Yasa Tasarısı hazırlanmış ve 8 Mayıs 2015 tarihinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir. 14 Ocak 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı'ndan Merkezi Mevzuat Dairesi'nin, 4 Şubat 2016 tarihinde ise yine Maliye Bakanlığı'ndan Bankaya Hukuk Dairesi'nin görüşleri iletilmiş, bu görüşler birlikte değerlendirilerek taslakta gerekli düzenlemeler yapılmış ve yeni hali ilgili yerlere ulaştırılmak üzere 11 Mart 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir. Ayrıca 17 Ekim 2016 tarihinde, Maliye Bakanlığı Banka'ya Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Odası'nın görüşlerini iletmış, bu görüşlerin de değerlendirilmesi sonrası oluşan son taslak, 16 Aralık 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir. Bu tasarı 16 Ocak 2017 tarihinde Bakanlık tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'ne sevk edilmek üzere Bakanlar Kurulu'nun inceleme ve onayına sunulmuştur.

2017 yılı Ağustos ve Eylül ayları içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi alt komitesi tasarının görüşülmesine ivedilik vermiş, tasarı meclis alt komitesinde iki kez görüşüldükten sonra Bankacılık Yasası ile bağlantılı maddeleri olması dolayısı ile Bankacılık Yasasının daha önce geçmesi gerektiği düşünülmüş ve alt komite görüşmelerine ara verilmiştir.

3.3 Gözetim

Bankacılık sektörü, KKTC Bankalar Gözetim Sistemi sayesinde, toplam 35 adet form vasıtasıyla aylık olarak izlenmektedir. Sistemde aylık formların yanı sıra üç aylık ve yıllık formlar da mevcuttur. Banka bazında üç aylık raporlar sistemden üretilebilmekte, ayrıca, alınan veriler üzerinden bankalar günlük olarak takip edilebilmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren toplam 7 adet Uluslararası Bankacılık Birimi (UBB) de, üç aylık dönemler itibarıyla alınan 5 adet formdan oluşan UBB Raporlama Seti kullanılarak UBB bazında ve sektörel olarak izlenmektedir.

Bankamızın gözetim görevleri kapsamında 2017 yılında yapmış olduğu uygulamalar ve diğer faaliyetler aşağıda ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Yapılan Uygulamalar

a. Menkul Değerler Cüzdanı (MD 100 A) Formu ile İlgili Çalışmalar

2017 yılı içerisinde MD100A Formu'nun TRP'ne dâhil edilmesine yönelik olarak tablo formatı, izahnamesi ve manyetik ortam tanımı çalışmaları tamamlanmıştır.

Bu form bankaların aktifinde bulundurduğu tüm menkul kıymetlerle ilgili detaylı bilgi sağlamayı ve bunun değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Formda bankaların menkul değerleri veya bağlı menkul değerleri altında yer alan söz konusu kıymetler, türleri, bilançoya giriş ve vade tarihleri, bilanço ve nominal değerleri gibi detaylar ile isim bazında sütun açıklamaları dikkate alınarak listelenecektir.

b. Ödenmiş Sermaye

Bankaların / UBB'lerin hissedarları ve hisse payları ile ilgili veri tabanı oluşturulmuş olup, sermaye hareketleri ve hissedar değişiklikleri takip edilmekte ve veri tabanı güncellenmektedir.

c. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının Takibi

Uygulama faaliyetleri çerçevesinde bankalara ve UBB'lere atanan tüm yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını takip edilmekte, bankaların genel müdür ve genel müdür yardımcılarının, UBB'lerin genel müdür, genel müdür yardımcılarını ile yönetim kurulu üyelerinin ilgili yasa maddelerine uygunluğu hakkında raporlar hazırlanmaktadır. 2017 yılı içerisinde bankalarla ilgili toplam 10 rapor hazırlanmıştır. 39/2001 sayılı KKTC Bankalar Yasası'nın 17. maddesi gereğince 7

iş günü içerisinde Banka tarafından gerekçeli olumsuz görüş bildirim yapılmadığı takdirde, bankalarda genel müdür ve genel müdür yardımcılığına ilişkin atamalar gerçekleştirilmekte idi. 62/2017 sayılı Bankacılık yasası gereğince ise üst yönetime atamalarda yazılı onay gerekmektedir.

d. Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği Çerçevesinde Yapılan Atamaların Takibi

“Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği” kapsamında iç sistemlerin oluşumu ve iç sistemleri oluşturan birimlere yapılan atamaların takibi yapılmakta, görülen eksiklikler çerçevesinde bankalar gerek yazılı, gerek sözlü olarak uyarılmaktadır.

Diğer Faaliyetler

a. Bankalar / Bağımsız Denetçiler Tarafından Talep Edilen Bilgiler

Mutabakat işlemleri bakımından, bağımsız denetçilerine ileilmek üzere bankalar tarafından talep edilen Banka Merkez Şubesi nezdindeki hesaplarına ilişkin yılsonu bilgilerinin ilgili kuruluşlara iletilmesi sağlanmakta, söz konusu bilgilerin mutabakatları yapılmaktadır.

b. Yıl Sonu Mali Tablo ve Denetçi Raporlarının Yayımlanması

Bankalar ile UBB’ler tarafından Banka’ya gönderilen yılsonu mali raporları, internet sayfamızda yayımlanmaktadır.

c. Birleşme ve Devirler ile ilgili Faaliyetler

HSBC Bank A.Ş. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Şubelerinin bütün aktif ve pasifleri ile hak, alacak, mevduat, borç ve yükümlülüklerinin Albank Ltd. tarafından devir alınmasına ilişkin, 39/2001 Sayılı Bankalar Yasası’nın 40’inci maddesi altında düzenlenmiş olan “Bankaların Birleşme ve Devir Tebliği’nin 11’inci maddesi gereğince, devir işlemine dair banka genel kurul kararlarının tescili ve HSBC Bank A.Ş. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti şubelerinin Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi nezdindeki Yabancı Şirket statüsünün sicilden terkin başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla, bankacılık faaliyet izninin iptal edilerek Albank Ltd.’e devredilmesi, Banka Yönetim Kurulu’nun 2 Kasım 2017 tarih ve 966 sayılı kararıyla uygun bulunmuş ve iki bankanın birleşme işlemi tamamlanmıştır. Alınan karar Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

d. Bankacılık Lisansı ve Faaliyet İzni

Bankalar ve UBB'ler tarafından her yılın Ocak ayı sonuna kadar yatırılması gereken lisans ücretlerinin takibi yapılmakta, lisans ücretini yatıran bankalara yazı ekinde lisans belgeleri, UBB'lere ise faaliyet izinlerinin yenilendiğine ilişkin yazı verilmektedir.

3.4 Denetim Faaliyetleri

Merkez Bankası, 39/2001 sayılı Bankalar Yasası, 2017 yılı Kasım ayından sonra ise 62/2017 Bankacılık Yasası ve ilgili diğer yasaların kendine verdiği yetkiyi kullanarak her türlü bankacılık işlemlerinin denetimini yapmaktadır. Bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin, mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespiti ve tahlili Merkez Bankası adına doğrudan Merkez Bankası denetim elemanları tarafından yapılmaktadır.

Bankanın temel fonksiyonlarından biri olan denetim faaliyetleri, finansal istikrarı tehdit eden unsurların belirlenmesi, buna uygun politikaların geliştirilmesi ve bu suretle sağlıklı bir bankacılık sisteminin muhafazası amacına yönelik yapılmakta ve bankaların mali performanslarına ilişkin muhtelif göstergelerin incelenerek analiz edilmesini ve dönemsel raporlar düzenlenmesini içermektedir.

KKTC Merkez Bankası Teftiş ve İnceleme Kurulu'nun 2017 yılı içerisinde gerçekleştirdiği denetimler ve risk odaklı denetime geçişle ilgili yapılan düzenleme çalışmaları ve hedefler yanısıra risk odaklı teftiş raporları ile ilgili hususlar aşağıda verilmektedir.

a. Bankalar Nezdinde Gerçekleştirilen Denetimler

Ticari Bankalar ve Uluslararası Bankacılık Birimleri (bankalar) nezdinde gerçekleştirilen denetimler 2017 yılı içerisinde 6 denetim ekibi ile yürütülmüştür. Bu dönemde bankalar nezdinde 30 denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimlerin 21'i Ticari Bankalarda, 8'i Uluslararası Bankacılık Birimlerinde ve 1'i de Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu nezdinde icra edilmiştir. Ticari Bankalar nezdinde gerçekleştirilen denetimlerin 10'u mali bünye denetimi ile diğer tüm konuların incelenmesi olup 8'i sermaye denetimi ve 3'ü ise özel denetimdir. İlgili dönemde, 3'ü şube bankası ve 7'si özel sermayeli ve kamu bankası olmak üzere toplam 10 bankanın tüm konuları kapsayan denetimi tamamlanmıştır.

2017 yılı denetim programında yer alan ve yılsonuna gelindiğinde denetimleri devam eden 7 bankanın denetimleri tamamlanma aşamasına gelmiş ve 2018 yılının ilk döneminde tamamlanması öngörülmektedir.

Bankacılık sektöründe yer alan 21 bankanın 2017 yılsonu itibarıyla toplam aktif büyüklüğü 26.115 milyon TL'dir. 2017 yılında denetlenen bankaların toplam aktiflerinin, sektör içindeki payı %51 ve denetimi devam eden bankaların payı ise %32'dir. Başkanlık Makamının talepleri ve alınan ihbarlar doğrultusunda bankalar nezdinde 3 ve TMSFİF nezdinde 1 olmak üzere toplam 4 özel takip denetimi gerçekleştirilmiştir.

2017 yılı içerisinde sermaye artırımına giden 6 banka nezdinde toplam 8 adet özel denetim gerçekleştirilmiştir.

b. Uluslararası Bankacılık Birimleri Denetimleri

Uluslararası Bankacılık Birimleri Yasası'na tabi olarak faaliyet yürüten UBB sayısı 7'dir. 2017 yılı içerisinde Uluslararası Bankacılık Birimleri'nin tamamında denetim yapılmıştır.

3.5 Ödeme Sistemleri

Banka, ödeme ve mutabakat sistemleri ile ilgili yetkisini 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası yasasının 5(1)(E) maddesinden almaktadır. Yurt içi elektronik ödeme sistemi 26 Haziran 2015 tarihinde fiili, 19 Kasım 2015 tarihinde resmi olarak hizmete açılmıştır. Bankamız 2017 yılı içerisinde söz konusu sistemin sağlıklı, sürekli, emniyetli ve kesintisiz işleyişini sağlamak ve söz konusu sistemin güncel ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde geliştirmeye yönelik faaliyetler yürütmüştür. 2017 yılı içerisinde Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği'nin talebi doğrultusunda Elektronik Ödeme Sistemine, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine dair tedbirler kapsamında güncelleme yapılarak mesaj yapısına yeni alanlar eklenmiştir.

Sistem, elektronik ortamda, doğrudan, süratli ve güvenli olarak, yurt içi para transferlerinde tutar sınırı olmadan Türk Lirası, Euro, ABD doları ve GBP olmak üzere dört farklı para birimini destekleyerek gerçek zamanlı mutabakat sağlamaktadır. Sistem güncel bilişim teknolojileri kullanılarak modüler bir yapıda tasarlanmış olup, farklı teknolojiler kullanılarak geliştirilen katılımcı sistemleri ile uyumlu çalışabilmektedir.

EÖS'e katılımcı bankalar kendi bankacılık sistemlerini EÖS ile entegre ederek müşterilerine ATM, İnternet Bankacılığı ve Mobil Bankacılık gibi kanallardan ödeme transferi olanağı sunabilmektedir. Bankanın sunmuş olduğu bu sistem sayesinde banka müşterilerine, para transferlerini şubelere gitmeye gerek duymadan pratik ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmeleri için olanak sağlanmıştır. Sistem müşterilere getireceği kolaylıklar yanında kayıt dışılığın önlenmesine yardımcı olmakta, ayrıca banka maliyetlerinde de tasarrufa katkı sağlamaktadır.

EÖS'te, açılış tarihinden itibaren gerçekleşen Türk Lirası, ABD doları, GBP ve Euro para cinsi mesaj adetleri ise, bankaların ödeme kanalına göre Tablo 3.7'de gösterilmiştir. Buna göre 2017 yıl sonu itibarıyla, Katılımcı Merkezli 14.164, Şube bazında 65.248, internet bankacılığında 24.197, telefon bankacılığı ile 39 ve ATM'lerden ise 5 adet olmak üzere toplamda 103.653 adet olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.7

Yıllar	Katılımcı Merkezli	Şube Bazlı	İnternet Bankacılığı	Telefon Bankacılığı	ATM	Toplam
2015	673	18.990	1.849	1	0	21.513
2016	9.246	51.686	12.612	1	1	73.546
2017	14.164	65.248	24.197	39	5	103.653

Not: 2015 verileri son altı aylık verileri kapsamaktadır.

Kaynak: KKTCMB

3.6 Nakit Hareketleri

Bankaların gerek banknot gerekse madeni para ihtiyaçları Banka tarafından karşılanmaktadır. Bankanın, sahte veya tedavülden kaldırılan banknotlar konusunda yetkili otoritelerle bilgi paylaşımı ve işbirliğimiz devam etmektedir.

3.7 Tarifeler / Havaleler

Bankaların, ülke dışına limitler fevkinde nakit para hareketleri, 18.06.2010 tarih ve 97 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Para ve Kambiyo Yasası Madde 7 Altında Tebliğ” ile düzenlenmiştir. Buna göre uluslararası uygulamalar da dikkate alınarak ülke haricine yolcu beraberli nakit para limiti 10.000.-Avro veya muadili para miktarı olarak belirlenmiştir. Bankalar, ülke haricine limitler fevkinde yapmış oldukları nakit para hareketlerini, Merkez Bankası’na bildirim yapmak suretiyle gerçekleştirebilmektedir.

2017 yılında yurt dışından bankalar adına gelen havale toplamı 4.239 milyon TL olup, önceki iki yıla göre daha yüksek gerçekleşmiştir. Adet bazında gelen havale toplamı ise son 3 yılın en düşük seviyesinde, 338 adet olarak gerçekleşmiştir.

Bankalar adına gelen havale işlemlerinde Türk Lirası havale tutarları her yıl artış göstermekte olup, 2017 yılında yaklaşık 2.142 milyon TL’sine ulaşmıştır. Türk Lirası gelen havale toplam gelen havalenin %51’ini oluşturmaktadır.

2017 yılında bankalar adına giden havale toplam 3.821 milyon TL’si karşılığında olup, önceki iki yıla göre en üst seviyede gerçekleşmiştir. Adet bazında giden havale toplamı ise son 3 yılın en düşük seviyesinde 406 adet olarak gerçekleşmiştir.

Bankalar adına giden havale işlemlerinde Türk Lirası havale tutarları her yıl farklılık göstermekte olup, 2017 yılında yaklaşık 2.272 milyon TL’sine ulaşmıştır. Türk Lirası giden havale toplamı, giden havalenin yaklaşık %60’ını oluşturmaktadır.

Tablo 3.8

BANKALAR ADINA GELEN VE GİDEN HAVALELER

YIL	TP		YP (TL Karşılık)		TOPLAM (TP+YP)	
	GELEN	GİDEN	GELEN	GİDEN	GELEN	GİDEN
2015	900.551.981	1.355.422.510	1.385.511.107	892.445.957	2.286.063.088	2.247.868.467
2016	1.389.149.249	1.210.420.000	1.381.036.656	1.035.806.579	2.770.185.905	2.246.226.579
2017	2.141.763.761	2.272.415.350	2.097.542.534	1.549.004.068	4.239.306.295	3.821.419.418

Kaynak: KKTTCMB

3.8 Rezerv Yönetimi

KKTC Merkez Bankası'nın rezervleri, belirlenen rezerv yönetimi usul ve esasları ile rezerv yönetim politikası çerçevesinde yürütülmektedir.

KKTCMB, Hazine ile bankacılık sektörünün ödemelerini karşılamak, finans sektörüne güven vermek ve uluslararası çapta meydana gelebilecek belirsizlik ve risklere karşı koruma sağlamak amacıyla rezerv tutmaktadır. Bu amaca ulaşılırken dikkat edilen en önemli hususlar sırasıyla; güvenli yatırım, likidite ve getiridir.

Güvenli yatırım, iç ve dış etkilere karşın, var olan rezervin korunması ve değer kaybetmesinin önlenmesidir. Dolayısıyla, Merkez Bankası riske açık olmayan, korunumlu bir anlayış çerçevesinde rezerv yönetimini gerçekleştirmektedir.

Aralık 2016 - Aralık 2017 döneminde toplam varlıklar yüzde 29,74 oranında artarak 8,371 milyon TL'ye, toplam yükümlülükler ise yüzde 29,12 oranında artarak 7,730 milyon TL'ye yükselmiştir. Aralık 2016 sonu itibarıyla yüzde 107,77 olan toplam varlıkların toplam yükümlülüklerle oranı Aralık 2017 sonunda 0,52 puan artarak yüzde 108,29 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.9

Yıllar	Toplam Varlıklar (Milyon TL)	Toplam Yükümlülükler (Milyon TL)	Varlıkların Yükümlülükleri Karşılama Oranı (%)
2007	1.365	1.201	114
2008	1.762	1.609	110
2009	1.852	1.643	113
2010	1.809	1.578	115
2011	2.188	1.954	112
2012	2.587	2.326	111
2013	3.356	3.064	109
2014	3.842	3.517	109
2015	5.025	4.623	109
2016	6.452	5.987	108
2017	8.371	7.730	108

Kaynak: KKTCMB

Bankamızın para cinslerine göre varlık ve yükümlülüklerinin toplam miktarları incelendiğinde, 2017 yılı sonunda TL varlıkların TL yükümlülüklerle oranı yüzde 126,41 olurken, YP varlıkların YP yükümlülüklerle oranı yüzde 100,86 olduğu görülmektedir.

Rezerv yönetimi çerçevesinde, likit ve yatırım portföyü olmak üzere aşağıda belirtilen işlemler yapılmaktadır.

- Her türlü TP / YP mevduat / depo işlemleri
- Vadesiz / vadeli döviz alım / satım işlemleri
- Efektif alım / satım işlemleri
- Devlet hazinelerinin, merkez bankalarının ihraç veya garanti ettikleri menkul kıymetlerin alım / satımı
- Bankalar tarafından ihraç edilen borçlanma araçlarının alım / satımı, (TP / YP)
- Geri alım vaadiyle satım işlemleri (Ters Repo)
- Geri satım vaadiyle alım işlemleri (Repo)
- Altın alım / satımı
- Yukarıda yer alan işlem türlerine dayalı türev araçların alım / satımı.

Rezerv yönetimi çerçevesinde, likit ve yatırım portföyü olmak üzere aşağıda belirtilen işlemler yapılmaktadır.

- Her türlü TP / YP mevduat / depo işlemleri
- Vadesiz / vadeli döviz alım / satım işlemleri
- Efektif alım / satım işlemleri
- Devlet hazinelerinin, merkez bankalarının ihraç veya garanti ettikleri menkul kıymetlerin alım / satımı
- Bankalar tarafından ihraç edilen borçlanma araçlarının alım / satımı, (TP / YP)
- Geri alım vaadiyle satım işlemleri (Ters Repo)
- Geri satım vaadiyle alım işlemleri (Repo)
- Altın alım / satımı
- Yukarıda yer alan işlem türlerine dayalı türev araçların alım / satımı.

3.9 Hesap Verebilirlik ve İletişim

Hükümetle İlişkiler

KKTCMB ile Hükümet arasındaki ilişki 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 5 (3) ve 25. maddeleri ile belirlenmektedir. Yasa'nın 5 (3) maddesine göre “*Merkez Bankası, hükümetin mali ve ekonomik müşaviri, mali ajanı ve haznedarıdır. Merkez Bankası'nın hükümetle ilişkisi, Hazine İşleriyle Görevli Bakan aracılığıyla sağlanır.*”

Yasa'nın 25. maddesinin 1. fıkrası, Merkez Bankası'nın devletin haznedarı olduğunu, bu sıfatla, özellikle devletin gerek yurt içindeki ve gerekse yurt dışı her türlü tahsilat ve ödemelerini, bütün hazine işlemlerini ve yurt içi ve yurt dışı her çeşit para nakil ve havale işlerini ücretsiz yaptığını, 2. fıkrası Bakanlar Kurulu'nun saptayacağı kuruluşların paralarını Merkez Bankası'na yatırmasına karar verebileceğini ve bu şekilde açılacak hesaplara Merkez Bankası'nın kararlaştırdığı oranda faiz verileceğini, 3. fıkrası ise, devlet iç borçlanma tahvillerinin mali servisini yapmakla Merkez Bankası'nın görevlendirilebileceğini belirtmektedir.

Raporlama

Merkez Bankası Yasası'nın 42. ve 43. maddeleri Banka'nın rapor sunma ve bülten hazırlama esas ve usullerini belirlemektedir. Yasa'nın 42. maddesi “*Merkez Bankası Başkanı, Merkez Bankası faaliyetleri ile uygulanmış ve uygulanacak olan para ve kredi politikası hakkında her yılın Nisan ve Ekim aylarında Bakanlar Kurulu'na rapor sunar. Merkez Bankası, faaliyetlerine ilişkin olarak, yılda iki kez, KKTC Cumhuriyet Meclisi, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi'ni bilgilendirir.*” hükmünü içermektedir. Madde 43, Merkez Bankası'nın üçer aylık dönemler sonunda bülten çıkarmasına ilişkindir.

İletişim

Bankamız faaliyetleri hakkında gerek kamuoyu, gerek basın ve gerekse Bankamızın kendi internet sitesi aracılığıyla düzenli olarak bilgilendirilmektedir. Kurumumuz tarafından yapılan basın açıklamaları, duyurular, düzenlemeler ve istatistiki veriler Banka'nın internet sitesinde yayınlanmaktadır.

Ayrıca Bankamız, ulusal ve uluslararası ekonomik gelişmeleri analiz etmekte ve hazırladığı yıllık rapor, üç aylık bülten, para arzı ve diğer özel amaçlı raporlarla kamuoyunu bilgilendirmektedir. 2017 faaliyet yılı içerisinde bu kapsamda yapılan araştırmalar ile buna bağlı olarak hazırlanan raporların yanı sıra düzenli yayımlanan veriler ve raporlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.10

Yayın Adı	Yayın	
	Dönemi	Tarihi
1) KKTCMB Para Arzı Raporları	2016-IV	15.02.2017
	2017- I	18.05.2017
	2017-II	03.08.2017
	2017-III	08.11.2017
	2017-IV	25.01.2018
2) KKTCMB Üç Aylık Bültenleri	2016-IV	02.03.2017
	2017-I	02.06.2017
	2017-II	15.09.2017
	2017-III	13.11.2017
	2017-III (İngilizce Bülten)	07.02.2017
	2017-IV	08.02.2018
3) KKTCMB Yıllık Raporu	2016 Yılı	24.04.2017

Kaynak: KKTCMB

Bankamızca yayımlanan istatistiki verilerin, finansal istikrar analizlerinde, kendi değerlendirmelerimizde ve kamuoyunun bilgilendirilmesinde kaynak olarak kullanılmasına devam edilmektedir. Bu kapsamda para ve bankacılık verileri düzenli olarak yayımlanmaktadır.

Bankamızca düzenli olarak yayımlanan istatistiki veriler aşağıda sıralanmıştır:

- ❖ Para - Banka Verileri
- ❖ KKTCMB Para Arzı Verileri
- ❖ Risk Merkezi Verileri

- ❖ KKTCMB Bilanço Verileri
- ❖ Günlük Döviz Kurları
- ❖ Kredi Kartı Azami ve Cezai Faiz Oranları
- ❖ Bankalar tarafından Mevduata Uygulanacağı Bildirilen En Düşük ve En Yüksek Faiz Oranları

2017 yılı içerisinde Banka bilgi işlem birimi ile istatistikle ilgili birimi tarafından hazırlanan yeni altyapı sayesinde Para Banka verileri kullanıcılarına dinamik sorgu yapabilme ve istenilen dönem verilerine Excel ortamında ulaşabilme imkânı sağlamıştır. Ayrıca üç ayda bir yayımlanan Bülten KKTC Merkez Bankası tarihinde ilk kez İngilizce dilinde kullanıcılara sunulmuştur.

3.10 Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları

Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde sürdürülmekte olan Sermayenin Serbest Dolaşımı (Fasıl 4) konusu çerçevesinde, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para yasa çalışmaları kapsamında, Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan yasa, tüzük ve uygulamaların tespiti çalışmalarına 2017 yılında da devam edilmiştir.

Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde güncellenmekte olan Ödeme Hizmetleri 2'nci Direktifi (PSD 2) doğrultusunda yapılan değişiklikler ile Tüzük ve Tebliğlerin hazırlanması çalışmaları doğrultusunda özellikle birinci Ödeme Hizmetleri Direktifinde (PSD 1) olmayan bir takım yeniliklerin Yasa Taslağına dâhil edilmesi ve PSD 2'deki diğer uygulamalar konusunda çalışmalar devam etmektedir.

3.11 Kurumsal Hizmetler

a. Yönetim Kurulu Toplantıları

2017 yılında gerçekleştirilen KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu toplantılarının sekreteryaya işleri kurumsal hizmetler faaliyetleri altında yürütülmüştür.

b. Basın, Halkla İlişkiler ve İletişim

Merkez Bankası'nın uluslararası kuruluşlar ile kurumsal ilişkileri kurmak ve ihtiyaçlar doğrultusunda 2017 yılı içerisinde birçok kurum ile görüşmeler yapmak suretiyle Banka iletişim ağlarının güçlendirilmesi sağlanmıştır.

c. Sosyal ve Kültürel Faaliyetler

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık ve finans kurumlarıyla eğitim işbirliği çalışmaları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ile ilişkiler bu dönemde de devam etmiş, kurumlararası iletişim ve bilgi alışverişi çeşitli toplantılar düzenlenmek suretiyle sağlanmıştır.

2017 yılında İngiltere Merkez Bankası, Türkiye Bankalar Birliği ve Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği tarafından düzenlenen eğitimlere ilave olarak, Çekya Merkez Bankası ve İstanbul Merkez Bankacılığı Araştırma ve Eğitim Merkezi ile iletişime geçilmiş ve bu kurumlar tarafından uluslararası düzeyde gerçekleştirilen eğitim/seminer organizasyonlarına personelimizin katılımı sağlanmıştır.

Bankacılık ve finans sektörünün gelişimine katkı sağlamak amacıyla düzenlenen uluslararası konferans/seminer organizasyonlarına destek veren Bankamız, 2017 yılı içerisinde 3 farklı konferans/seminere maddi sponsor katkısı sağlamıştır. Bu sponsorluklar Kıbrıs Türk Ekonomi Kurumu ve Türkiye Ekonomi Kurumu işbirliği ile gerçekleştirilen İktisat Sempozyumu, Doğu Akdeniz Üniversitesi Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin düzenlediği Kuzey Kıbrıs İçin Alternatif Makroekonomik Politika Yönelimleri paneli ve Kıbrıs İlim Üniversitesi tarafından düzenlenen Uluslararası Uygulamalı Ekonomi ve Finans konferansıdır.

3.12 Diğer

a. Risk Merkezi İşlemleri

01.04.2014 tarihinde yürürlüğe giren Risk İşlemleri Merkezi Tebliği uyarınca, kurumlar tarafından ay sonları itibarıyla hesap bazında alınan bildirimler, Risk Merkezi tarafından konsolide edilmektedir. Müşteri bazında birleştirilen kredi limit ve risk bilgileri, katılımcı kurumlara kurum adı belirtilmeden dönemsel olarak geri bildirimle iletilmektedir.

Ayrıca kurumlar, İşletim Kuralları İzahnamesi altında yer alan uygulama kuralları doğrultusunda “E-İşlem” platformu aracılığı ile müşterisi olmayan gerçek veya tüzel kişilerin kredi risk bilgilerine, rızaları alınmak suretiyle, gerçek zamanlı olarak ulaşabilmektedirler.

Risk Merkezi, konsolide edilen risk bilgilerini global olarak vadelerine ve finansman konularına göre aylık dönemlerde internet sayfamızda yayımlamaktadır.

Bankalardan gelen imza sirküleri değişiklikleri de Risk Merkezi tarafından Banka nezdinde toplanarak güncellenmektedir.

Risk Santralizasyonu kapsamının genişletilerek Kooperatif Şirketlerin de sisteme dahil edilmesine ilişkin teknik çalışmalar büyük oranda tamamlanmış olup, hazır olan Kooperatiflerle karşılıklı testler yapılmaya başlanmıştır.

b. Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi (KEÖS)

Kamu kurumlarının bankalar aracılığıyla gerçekleştirdikleri ödemeleri elektronik ortamda güvenli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmelerine imkân sağlayacak olan Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi (KEÖS) test aşamasında olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir. Katılımcı banka ve kurumların da çalışmalarını tamamlaması ile sistemin 2018 yılı içerisinde hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

c. Ulusal Standart Hesap Numarası (UBAN)

Bankamız Yönetim Kurulu 24 Şubat 2016 tarih ve 916 sayılı kararı ile 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'nın 5. (1) (E) maddesi kapsamında hazırlanan "Ulusal Banka Hesap Numarası" Tebliği'ni onaylamıştır. İlgili tebliğ ile para transferlerinin hatasız ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesine zemin hazırlamak hedeflenmiş olup, bankalardaki para transferine konu olan her bir müşteri hesap numarasının standart hale getirilmesi sağlanmıştır. 2017 yılı içerisinde ilgili kamu kurumlarına verilen destek ile EÖS'de hesaba ödemelerde UBAN veya IBAN kullanımı zorunlu hale getirilerek hesap numarası ile EÖS üzerinden ödeme devre dışı bırakılmıştır.

d. Standard Dosya Planı (SDP)

KKTC'deki Kamu Kurum ve Kuruluşları arasındaki evrak alışverişi Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) adlı sistem üzerinden yapılmaktadır. EBYS Sistemiyle birlikte KKTC Kamu Kurum ve Kuruluşlarında evrakların elektronik ortamda üretilmesi, yönetilmesi, erişimi, saklanması, arşivlenmesi ve raporlanması sağlanmaktadır. E-Devlet çalışmaları kapsamında Bankamız da, katılım için gerekli altyapı ve eğitim çalışmalarından sonra 22 Şubat 2018 tarihi itibarıyla EBYS'ye dâhil olmuştur. Bankalar, diğer gerçek ve tüzel kişiler ile yapılan evrak alışverişi şu anda fiziki olarak elden veya posta yolu yapılmakta olup kurum içi gelen / giden evrak kaydı, sevki ve saklanması Bankamız

Doküman Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir. Doküman Yönetim Sistemi uygulamasının ikinci sürümü, iş akışı ve e-imzayı da içerecek şekilde yeniden tasarlanmış olup; 2018 yılının ilk yarısında devreye alınması ve daha sonra da Bankalar ile bu sistemin entegrasyonunun sağlanarak evrak alışverişinin e-imzalı olarak elektronik ortamda yapılması planlanmıştır.

e. Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu (TMSFİF)

Bankamız Yönetim Kurulu 2016 yılında TMSFİF ile ilgili risk bazlı prim esasına dayalı Tebliğde değişiklik yapmıştır. 16 Mart 2016 tarih ve 918 sayılı karar ile 32/2009 Sayılı Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu Yasası'nın 11'inci maddesinin (2)'inci ve (3)'üncü fıkralarının kendisine verdiği yetkiye dayanarak değiştirilen "Sigortaya Tabi Olacak Tasarruf Mevduatı Sigortası Primlerinin Tahsil Usul ve Esasları Tebliği" çerçevesinde prim indirimine esas belirli oranları (rasyoları) tutturarak bankalara ilave teşvikler sağlanmıştır.

Bu Tebliğ kapsamında, "Bir önceki yılsonu itibarıyla özkaynakları 25 milyon TL'nin altında olan bankalar, her bir sigorta primi hesaplama döneminde prim hesaplamasına esas tasarruf mevduatının %0,25 (on binde yirmi beş) 'i ile ödedikleri prim arasındaki farkı özkaynaklarına ekleyinceye kadar Merkez Bankası Senedi olarak tutarlar" maddesi eklenmiş olup, bankalara özel bir uygulama yürürlüğe girmiştir. Bu uygulama çerçevesinde 25 milyon özkaynağa ulaşamayan 4 Bankanın fark primleri Banka'da alıkonulmakta ve müdürlük tarafından Tebliğ gereği Merkez Bankası Senedi olarak değerlendirilmektedir. Bu şekilde değerlendirilen prim toplamı Aralık 2017 itibarı ile 1.207.075,27 TL'ye ulaşmıştır.

Bankaların yatırmış oldukları yıllık (4 dönem) TMSFİF primleri toplamı aşağıda verilmektedir. Buna göre; Türk Parası TMSFİF prim toplamı 2017 yılsonunda, bir önceki yılsonuna göre yüzde 1,53 oranında artış göstererek 40 milyon TL'den 40,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

FINANSAL TABLOLAR

---

4. FİNANSAL TABLOLAR

2017 yılsonu itibarıyla KKTCMB bilançosu aktif toplamı önceki yıla göre yüzde 29,72 oranında artarak 8.370 milyon TL'ye yükselmiştir.

4.1 Bilanço

Aktif Hesaplar

Merkez Bankası 2016 yılı bilançosu aktif toplamının yüzde 98,61'ini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar ve menkul değerler cüzdanı hesapları, 2017 yılsonu itibarıyla yüzde 96,55 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aktif toplamı içinde en büyük paya sahip nakit değerler ile bankalardan alacaklar kalemlerinde, önceki yılsonuna göre yüzde 16,36 oranında artış gerçekleşmiştir. 2016 sonu itibarıyla 6.168 milyon TL seviyesinde olan nakit değerler ve bankalardan alacaklar kalemleri, 2017 yılsonu itibarıyla 7.178 milyon TL seviyesine ulaşmış ve aktif toplamı içindeki payı yüzde 85,75 olmuştur.

Tablo 4.1

AKTİF	2016	2017	Yüzde Pay		Yüzde Değişim
			2016	2017	
Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar	6.168.475.296	7.177.504.334	95,60	85,75	16,36
Menkul Değerler Cüzdanı	194.469.500	903.656.300	3,01	10,79	364,68
Krediler	65.051.670	62.442.374	1,01	0,75	-4,01
Piyasa İşlemleri	2.000.000	117.817.065	0,03	1,41	5790,85
Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	-	-
Sabit Kıymetler (Net)	2.584.005	2.262.006	0,04	0,03	-12,46
Diğer Aktifler	19.603.714	106.356.953	0,30	1,27	442,53
Toplam	6.452.184.185	8.370.039.032	100,00	100,00	29,72
PASİF					
Kamu Mevduatı	64.552.919	115.812.822	1,00	1,38	79,41
Bankalar Mevduatı	2.016.947.519	2.563.631.465	31,26	30,63	27,10
Diğer Mevduat	1.519.497	2.470.423	0,02	0,03	62,58
Yasal Karşılıklar	1.359.700.420	1.729.000.717	21,07	20,66	27,16
Fonlar	785.487.720	986.585.321	12,17	11,79	25,60
Piyasa İşlemleri	1.753.991.204	2.381.050.147	27,19	28,45	35,75
Diğer Pasifler	4.815.813	3.360.859	0,08	0,04	-30,21
Özkaynaklar	465.169.093	588.127.278	7,21	7,03	26,43
Toplam	6.452.184.185	8.370.039.032	100,00	100,00	29,72

Kaynak: KKTCMB

Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar

Bankalar nezdindeki mevduat kalemi, 2017 yılında bir önceki yıla göre yüzde 11,23 artarak, 5.948 milyon TL'den 6.616 milyon TL seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 4.2

	2016	2017
Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar	6.168.475.296	7.177.504.334
Kasa	216.724.660	257.360.230
Altın	3.440.019	3.997.999
Bankalar Nezdindeki Mevduat	5.948.310.617	6.916.146.105

Kaynak: KKTCMB

Menkul Değerler Cüzdanı

2016 yılında aktif toplamı içerisindeki payı yüzde 3,01 olan menkul değerler cüzdanı kalemi rezerv yönetim politikasında yaşanan değişimle birlikte, 2017 yılı içerisinde yüzde 364,68 artmış ve 194,5 milyon TL'den 903,7 milyon TL'ye yükselmiştir.

Krediler

KKTCMB bilançosundaki krediler kalemi, 2017 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,01 azalarak 62 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılsonu itibarıyla kamu sektörü toplam kredi borcu 56,8 milyon TL iken, reeskont penceresi aracılığı ile Bankacılık sektörüne kullandırılan kredi toplamı 5,7 milyon TL'dir.

Tablo 4.3

	2016	2017
Krediler	65.051.670	62.442.374
Kamu	60.124.790	56.784.524
Hazineye Kısa Vadeli Avans	60.124.790	56.784.524
Hazine Kefaletine Haiz Bonolar Üzerine Avans	0	0
Bankalar	4.926.880	5.657.850

Kaynak: KKTCMB

Piyasa İşlemleri

Bankalararası Para Piyasası (BPP) işlemlerinde Merkez Bankası'nın görevi, bankaların kendi aralarında yapacağı işlemlerde aracı rolünü üstlenmektir. Yani borç veren taraf Merkez Bankası'na borç vermiş, borç alan taraf Merkez Bankası'na borçlanmış olmaktadır. 2017 yılsonu itibarıyla aktif toplamı içinde yer alan BPP işlemlerinden alacaklar kalemi Türk Lirası'nda 117,8 milyon TL'dir.

Takipteki Alacaklar (Net)

Merkez Bankası'nın 12,5 milyon TL takipteki alacağı bulunurken, bu alacaklara yüzde yüz oranında karşılık ayrılmış olması dolayısıyla 2016 yılsonunda olduğu gibi, 2017 yılsonunda da net olarak bakiye arz etmemektedir.

Sabit Kıymetler (Net)

Gayrimenkuller ve demirbaşlar kalemlerinden oluşan net sabit kıymetler toplamı, 2017 yılı sonunda, 2016 yılsonuna göre yüzde 12,46 azalarak 2,3 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4.4

	2016	2017
Sabit Kıymetler	2.584.005	2.262.006
Gayrimenkuller	771.720	814.829
Demirbaşlar ve Gayrimaddi Haklar	1.812.285	1.447.177

Kaynak: KKTCMB

Diğer Aktifler

2016 yılında 19,6 milyon TL olan diğer aktifler kalemi toplamı, 2017 yılında bu kalemi oluşturan borçlu transituar hesaplarındaki artışa bağlı olarak yüzde 442,53 yükselmiş ve 106,4 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 4.5

Bin TL	2016	2017
Diğer Aktifler	19.603.714	106.356.953
Muvakkat Alacaklar	86.361	79.255
Borçlu Transituar Hesabı	19.517.353	106.277.698

Kaynak: KKTCMB

Pasif Hesaplar

2017 yılsonu Bankamız bilançosunun pasif toplamı, 2016 yılsonuna göre yüzde 29,72 artmış ve 8.370 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Pasif toplamı içinde en büyük paya sahip bankalar mevduatı bir önceki yıla göre yüzde 27,10, ikinci en büyük paya sahip piyasa işlemleri toplamı ise yüzde 35,75 artmıştır.

Piyasa İşlemleri

Piyasa işlemleri içerisinde yer alan Merkez Bankası Senetleri toplamı, 2017 yılsonu itibarıyla 1.470 milyon TL iken, aynı kalem altında yer alan BPP işlem borçları toplamı ise 911,2 milyon TL olmuştur.

Tablo 4.6

	2016	2017
Piyasa İşlemleri	1.753.991.204	2.381.050.147
Merkez Bankası Senetleri	1.044.790.572	1.469.901.130
Para Piyasa İşlemleri	709.200.632	911.149.017

Kaynak: KKTCMB

Kamu Mevduatı

2017 yılsonu itibarıyla kamu mevduatında bir önceki yıla göre 51,3 milyon TL artış görülmektedir. Bu değişimlere bağlı olarak 2017 yılsonu itibarıyla kamu mevduatı toplamı, 2016 yılsonuna göre yüzde 79,41 oranında artmış ve 115,8 milyon TL olmuştur.

Bankalar Mevduatı

KKTC’de faaliyette bulunan bankaların Merkez Bankası nezdindeki mevduat toplamalarını gösteren bankalar mevduatı kalemi 2016 yılsonuna göre yüzde 27,10 artmış ve 2017 yılsonunda 2.564 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bankalar mevduatına, BPP işlemleri için bankalar tarafından nezdimizde bloke edilen paralar da dâhil edilmiştir.

Tablo 4.7

	2016	2017
Bankalar Mevduatı	2.016.947.519	2.563.631.465
Bankalar Mevduatı	1.901.438.539	2.446.186.283
Bloke Paralar	115.508.980	117.445.182

Kaynak: KKTCCMB

Diğer Mevduat

2017 yılsonu itibarıyla diğer mevduat kalemi 2016 yılsonuna göre yüzde 62,58 artış göstermiş ve 2.470 bin TL'ye yükselmiştir.

Yasal Karşılıklar

Merkez Bankası nezdinde tutulan yasal karşılıklar kalemi toplamı 2017 yılsonunda, bir önceki yıla göre yüzde 27,16 artış göstermiş ve 1,729 milyon TL'ye yükselmiştir.

Fonlar

Diğer fonlar alt kaleminde yaşanan artışa bağlı olarak fonlar kalemi, 2017 yılsonu itibarıyla bir önceki yılsonuna göre yaklaşık yüzde 25,60 artarak 785,5 milyon TL'den, 986,6 milyon TL'ye ulaşmıştır. Fonlar içerisinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kalemi yüzde 41,12'lik büyüklükle önemli bir paya sahiptir.

Tablo 4.8

	2016	2017
Fonlar	785.487.720	986.585.321
Merkez Bankası	406.843	689.806
Hazine	623.235	647.790
Diğer	784.457.642	985.247.725

Kaynak: KKTCCMB

Diğer Pasifler

2017 yılsonu itibarıyla muvakkat borçlar ve alacaklı transituar hesaplarından oluşan diğer pasifler toplamı bir önceki yıla göre yüzde 30,21 düşüş göstermiş ve 3,4 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4.9

	2016	2017
Diğer Pasifler	4.815.813	3.360.859
Muvakkat Borçlar	31.848	18.976
Alacaklı Transituar Hs.	4.783.965	3.341.883

Kaynak: KKTCMB

Özkaynaklar

Özkaynaklar kalemini oluşturan alt kalemlerden ihtiyatlar ve karşılıklar hesaplarında, 2017 yılsonunda önceki yıla göre gerçekleşen sırasıyla yüzde 19,05 ve yüzde 16,59 artışlar sonucunda, özkaynaklar toplamı 588,1 milyon TL'ye ulaşmıştır. Yaşanan bu değişimlerin ardından 2017 yılsonu itibarıyla ihtiyatlar, karşılıklar ve kâr kalemleri sırasıyla 209,2 milyon TL, 155,7 milyon TL ve 203,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 8. maddesinde belirtildiği üzere, Banka'nın tamamı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ait 20 milyon TL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır.

Tablo 4.10

	2016	2017
Özkaynaklar (Kâr Dâhil)	465.169.093	588.127.278
Özkaynaklar (Kâr Hariç)	331.262.520	384.891.701
Sermaye	20.000.000	20.000.000
İhtiyatlar	175.730.097	209.206.740
Karşılıklar	135.532.423	155.684.961
Kâr	133.906.573	203.235.577

Kaynak: KKTCMB

4.2 Kâr-Zarar Tablosu

2017 yılında Merkez Bankası'nın kârı önceki yıla göre yüzde 51,77 artmış ve 203,2 milyon TL olmuştur. 2017 yılında bir önceki yıla göre toplam gelirler kaleminde yüzde 40,63, toplam giderler kaleminde ise yüzde 30,59 artışlar gerçekleşmiştir.

Gelirler kalemi altında 2017 yılında yüzde 77,57 paya sahip olan Türk Lirası işlemleri kârları, önceki yıla göre yüzde 37,94 artış göstermiş ve 308,1 milyon TL olmuştur. Aynı dönem içinde kambiyo kârları kalemi yüzde 50,97 artarak 89,1 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

2016 yılında 148,5 milyon TL olan toplam giderler, 2017 yılında yüzde 30,59 artış göstermiş ve 193,9 milyon TL'ye ulaşmıştır. Gider kalemleri içinde en yüksek paya sahip olan TL işlemleri zararları toplamı, 2017 yılsonu itibarıyla önceki yıla göre yüzde 33,01 artarak 133,8 milyon TL olmuştur. Giderler içinde 2017 yılında yüzde 12,40 ile ikinci en yüksek paya sahip kambiyo zararları kalemi önceki yıla göre yüzde 14,19 artarken, kasadaki TL ve efektif sigorta primlerinin toplam giderler içindeki payı da yüzde 7,73'e yükselmiştir. Banknot ve efektif sigorta primleri ise önceki yıla göre yüzde 28,68 artarak 5,2 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4.11

			Yüzde Pay		Yüzde Değişim
	2016	2017	2016	2017	
GELİRLER					
Kambiyo Kârları	58.990.268	89.060.125	20,89	22,42	50,97
Türk Lirası İşlemleri Kârları	223.323.264	308.061.108	79,08	77,57	37,94
Çeşitli Kârlar	90.773	30.911	0,03	0,01	-66,00
Toplam Gelirler	282.404.306	397.152.145	100,00	100,00	40,63
GİDERLER					
Personel Giderleri	10.761.725	13.281.105	7,25	6,85	23,41
İdari Giderler	698.915	982.050	0,47	0,50	40,51
Banknot ve Efektif Sigorta Primleri	4.004.010	5.152.538	2,70	2,66	28,68
Kasadaki TL ve Efektif Sigorta Primleri	10.000.000	15.000.000	6,73	7,73	50,00
Kambiyo Zararları	21.052.852	24.040.919	14,18	12,40	14,19
TL İşlemleri Giderleri	100.595.160	133.799.860	67,74	69,00	33,01
Amortismanlar	828.666	847.967	0,56	0,44	2,33
Sair Giderler ve Zararlar	556.405	812.129	0,37	0,42	45,96
Toplam Giderler	148.497.733	193.916.568	100,00	100,00	30,59
Kâr	133.906.573	203.235.577			51,77
Genel Toplam	282.404.306	397.152.145			40,63

Kaynak: KKTCCMB

4.3 Kâr Dağılımı - 2017

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 44. maddesi kârın kullanımını düzenlemektedir. Söz konusu madde gereğince kârın yüzde 25'i ihtiyatlara, geriye kalanı ise Hazine'ye aktarılmaktadır. 2017 yılı kârı olan 203,2 milyon TL aşağıdaki şekilde dağıtılmıştır.

Tablo 4.12

	Kârdan Ayrılan Miktar	Yüzde Pay
İhtiyatlara Ayrılan	50.808.894	25,00
Hazine Borcuna Mahsup Edilen	5.327.725	2,62
Hazine'ye Aktarılan	147.098.958	72,38
2017 Kârı	203.235.577	100,00

Kaynak: KKTCMB

DÜZENLEMELER

---

5. DÜZENLEMELER

Bankamızca 2017 yılı içerisinde yapılan düzenlemeler aşağıda sunulmuştur.

Yasal ve İdari Düzenlemeler

45/2016 sayılı “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Teşkilat (Değişiklik) Yasası” Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Teşkilat Yasası ile belirlenen kadroların günün ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenlenerek, yasallaşması amacıyla 21 Kasım 2016 tarihli KKTC Meclisi’nin On Üçüncü Birleşiminde oybirliğiyle onaylanmış olup, söz konusu yasa 06.12.2016/162, tarih/sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

58/2014 sayılı “Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasası”nın 12. maddesine istinaden kredi kartları ile ilgili TL – YP işlemlerinde uygulanacak aylık akdi ve azami aylık gecikme faiz oranları Banka tarafından belirlenmiş olup, 02.01.2017/2, 03.04.2017/61, 03.07.2017/113, 02.10.2017/161 tarih/sayılı Resmi Gazete’lerde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası’nın 11 (1) maddesi altında düzenlenen “KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Parası ve Yabancı Para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranlarında değişiklik kararı”. KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 23.03.2017 tarih ve 947 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 03.04.2017 tarih ve 61 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

62/2017 sayılı “Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında (Değişiklik) Tebliği”, KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 24.05.2017 tarih ve 953 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 01.06.2017 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazete’lerde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

39/2001 Sayılı Bankalar Yasası’nın 23. maddesinin 6. fıkrası altında düzenlenen “Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar Tebliği” KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 24.05.2017 tarih ve 953 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 01.06.2017 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 51 (1) (A) maddesi altında düzenlenen "*Merkez Bankası İdare, Teşkilat ve Hizmetler Tebliği*", KKTCMB Yönetim Kurulu'nun 19.06.2017 tarih ve 955 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 03.07.2017 tarih ve 113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) maddesi altında düzenlenen "*KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Parası ve Yabancı Para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranlarında değişiklik kararı*". KKTCMB Yönetim Kurulu'nun 23.03.2017 tarih ve 947 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 03.04.2017 tarih ve 61 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TABLULAR

---

6. TABLOLAR

KKTÇ Merkez Bankası Bilançosu – 31.12.2017 (TL)

Aktif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I- Döner Değerler			2.632.973.765	5.448.186.869	8.081.160.634
Kasa	350.173	257.010.057			
Altın		3.997.999			
Menkul Değerler Cüzdanı	903.656.300				
Bankalar Nezdindeki Mevduat	1.728.967.292	5.187.178.813			
Hariçteki Muhabirler					
II- Duran Değerler			2.262.006		2.262.006
Gayri Menkuller	992.011				
Amortisman (-)	-177.182				
Demirbaşlar	5.278.269				
Amortisman (-)	-3.831.092				
III- Krediler			136.784.524	43.474.915	180.259.439
A- Avans Hesapları					
a- Hazine Kısa Vadeli Avans	56.784.524				
b- Hazine Kefaletine Haiz Bono Üzerinden Avans					
c- Ticari Banka Senetleri		5.657.850			
B- Piyasa İşlemleri					
a- BPP İşlemleri	80.000.000	37.817.065			
IV- Diğer Aktifler			106.265.361	91.592	106.356.953
A- Muvakkat Alacaklar	79.255				
B-Takipteki Alacaklar (Net)					
a- Takipteki Alacaklar	12.511.964				
b- Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	12.511.964				
C- Borçlu Transitar Hesabı					
a-Diğer	106.186.106	91.592			
TOPLAM					8.370.039.032

Kaynak: KKTÇMB

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 31.12.2017 (TL)

Pasif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I - Özkaynaklar			384.891.701		384.891.701
Sermaye	20.000.000				
İhtiyatlar	209.206.740				
Karşılıklar	155.684.961				
II - Yabancı Kaynaklar			1.544.484.687	4.505.065.491	6.049.550.178
A- Mevduat					
a- Kamu Mevduatı	42.219.684	73.593.138			
b- Bankalar Mevduatı	490.652.950	1.955.533.333			
c- Bloke Paralar		117.445.182			
d- Şahıs Mevduatı	1.071.969	1.397.563			
e- Diğer Mevduat	891				
B- Yasal Karşılıklar	781.455.275	947.545.442			
D- Piyasa İşlemleri	572.743.267	1.808.306.880			
a- Para Piyasası İşlemleri	171.043.267	740.105.750			
b- Merkez Bankası Senetleri	401.700.000	1.068.201.130			
E- Fonlar	437.795.926	548.789.395			
a- Merkez Bankası Fonları	689.806				
b- Hazine'ye Ait Fonlar	598.421	49.369			
c- Diğer Fonlar	436.507.699	548.740.026			
III - Diğer Pasifler			2.667.781	693.078	3.360.859
a-Muvakkat Borçlar	18.976				
b-Alacaklı Transituar Hesabı	2.648.805	693.078			
IV - Kâr	203.235.577		203.235.577		203.235.577
TOPLAM					8.370.039.032

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 31.12.2016 (TL)

Aktif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I- Döner Değerler			2.456.751.086	3.906.193.710	6.362.944.796
Kasa	1.750.909	214.973.751			
Altın		3.440.019			
Menkul Değerler Cüzdanı	194.469.500				
Bankalar Nezdindeki Mevduat	2.260.530.677	3.687.779.940			
Hariçteki Muhabirler					
II- Duran Değerler			2.584.005		2.584.005
Gayri Menkuller	932.860				
Amortisman (-)	-161.140				
Demirbaşlar	4.811.452				
Amortisman (-)	-2.999.167				
III- Krediler			62.124.790	4.926.880	67.051.670
A- Avans Hesapları					
a- Hazine - Kısa Vadeli Avans	60.124.790				
b- Hazine Kefaletine Haiz Bono Üzerinden Avans					
c- Ticari Banka Senetleri		4.926.880			
B- Piyasa İşlemleri					
a- BPP İşlemleri	2.000.000				
IV- Diğer Aktifler			19.603.714		19.603.714
A- Muvakkat Alacaklar					
B-Takipteki Alacaklar (Net)					
a- Takipteki Alacaklar	12.511.964				
b- Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	12.511.964				
C- Borçlu Transitar Hesabı					
a-Diğer	19.517.353				
TOPLAM					6.452.184.185

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 31.12.2016 (TL)

Pasif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I - Özkaynaklar			331.262.520		331.262.520
Sermaye	20.000.000				
İhtiyatlar	175.730.097				
Karşılıklar	135.532.423				
II - Yabancı Kaynaklar			2.162.665.999	3.819.533.280	5.982.199.279
A- Mevduat					
a- Kamu Mevduatı	29.069.115	35.483.804			
b- Bankalar Mevduatı	459.264.539	1.442.174.000			
c- Bloke Paralar		115.508.980			
d- Şahıs Mevduatı	793.721	724.915			
e- Diğer Mevduat	861				
B- Yasal Karşılıklar	652.163.031	707.537.389			
D- Piyasa İşlemleri	651.030.672	1.102.960.532			
a- Para Piyasası İşlemleri	190.700.000	518.500.632			
b- Merkez Bankası Senetleri	460.330.672	584.459.900			
E- Fonlar	370.344.060	415.143.660			
a- Merkez Bankası Fonları	406.843				
b- Hazineye Ait Fonlar	582.642	40.593			
c- Diğer Fonlar	369.354.575	415.103.067			
III - Diğer Pasifler			4.521.343	294.470	4.815.813
a-Muvakkat Borçlar	31.848				
b-Alacaklı Transituar Hesabı	4.489.495	294.470			
IV - Kâr	133.906.573		133.906.573		133.906.573
TOPLAM					6.452.184.185

Kaynak: KKTCMB

Yıllar İtibarıyla KKTC Merkez Bankası Kârı/Zararı (TL)

Tarih	Kâr (Zarar)	Tarih	Kâr (Zarar)
1997	7.063.247	2008	34.397.584
1998	4.473.283	2009	53.879.493
1999	9.422.197	2010	38.706.980
2000	2.806.998	2011	60.793.021
2001	12.022.535	2012	59.185.678
2002	11.837.476	2013	61.100.258
2003	14.100.468	2014	66.522.923
2004	27.718.821	2015	110.530.354
2005	48.415.266	2016	133.906.573
2006	23.817.485	2017	203.235.577
2007	32.953.888		

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Aktif Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı
30.Eyl.13	3.052.496.431	139.133.835	1.799.949	3.193.430.215
31.Ara.13	3.213.649.639	78.854.104	63.070.913	3.355.574.656
31.Mar.14	3.079.515.185	147.484.184	1.728.249	3.228.727.618
30.Haz.14	3.270.433.195	121.218.064	1.804.149	3.393.455.408
30.Eyl.14	3.511.228.059	119.312.114	1.752.480	3.632.292.653
31.Ara.14	3.645.697.257	171.220.524	25.331.106	3.842.248.887
31.Mar.15	3.739.517.315	115.254.133	2.248.301	3.857.019.749
30.Haz.15	4.297.312.709	132.031.767	18.942.188	4.448.286.664
30.Eyl.15	4.883.071.770	133.138.667	2.280.396	5.018.490.833
31.Ara.15	4.820.323.929	184.465.057	20.635.529	5.025.424.515
31.Mar.16	4.759.331.238	177.928.840	2.511.781	4.939.771.859
30.Haz.16	4.743.182.458	213.175.830	2.640.121	4.958.998.409
30.Eyl.16	5.466.386.701	186.416.180	2.729.886	5.655.532.767
31.Ara.16	6.362.944.796	67.051.670	22.187.719	6.452.184.185
31.Mar.17	6.764.573.400	101.158.224	3.401.183	6.869.132.807
30.Haz.17	6.981.906.564	134.992.949	2.841.955	7.119.741.468
30.Eyl.17	7.630.043.970	191.469.924	2.907.269	7.824.421.163
31.Ara.17	8.081.160.634	180.259.439	108.618.959	8.370.039.032

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Pasif Kalemleri (TL)

Tarih	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30.Eyl.13	218.683.984	1.724.387.219	828.836.908	421.522.104	3.193.430.215
31.Ara.13	291.100.579	1.818.251.291	870.763.371	436.559.672	3.355.574.656
31.Mar.14	245.971.070	1.675.102.982	876.948.620	430.704.946	3.228.727.618
30.Haz.14	247.254.958	1.792.772.785	890.156.351	463.271.314	3.393.455.408
30.Eyl.14	248.132.449	1.917.060.863	938.524.944	528.574.397	3.632.292.653
31.Ara.14	258.929.182	1.493.119.701	954.982.558	1.135.217.446	3.842.248.887
31.Mar.15	276.152.356	1.408.442.288	1.006.554.132	1.165.870.973	3.857.019.749
30.Haz.15	276.996.548	1.482.713.730	1.062.691.010	1.625.885.376	4.448.286.664
30.Eyl.15	278.408.386	1.554.299.105	1.159.694.120	2.026.089.222	5.018.490.833
31.Ara.15	400.156.276	1.597.089.925	1.143.470.037	1.884.708.277	5.025.424.515
31.Mar.16	317.637.476	1.368.093.189	1.158.875.053	2.095.166.141	4.939.771.859
30.Haz.16	318.658.983	1.476.230.465	1.172.163.993	1.991.944.968	4.958.998.409
30.Eyl.16	319.829.286	1.706.384.976	1.233.282.326	2.396.036.179	5.655.532.767
31.Ara.16	465.169.093	2.083.019.935	1.359.700.420	2.544.294.737	6.452.184.185
31.Mar.17	365.686.916	2.121.997.651	1.448.684.018	2.932.764.222	6.869.132.807
30.Haz.17	367.060.935	2.317.720.970	1.512.813.049	2.922.146.514	7.119.741.468
30.Eyl.17	368.577.947	2.505.097.829	1.615.196.100	3.335.549.287	7.824.421.163
31.Ara.17	384.891.701	2.681.914.710	1.729.000.716	3.574.231.905	8.370.039.032

Kaynak: KKTOMB

KATC Merkez Bankası Likit Varlıkları (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
30.Eyl.13	88.890.514	2.506.876	1.359.032.554	1.456.467.434	26.347.485	119.251.568	3.052.496.431
31.Ara.13	62.270.427	2.146.362	1.403.280.967	1.522.482.954	78.923.761	144.545.168	3.213.649.639
31.Mar.14	57.681.769	2.146.362	1.068.596.270	1.717.402.462	35.043.690	198.644.632	3.079.515.185
30.Haz.14	37.813.934	2.146.362	1.173.711.609	1.837.164.805	51.540.117	168.056.368	3.270.433.195
30.Eyl.14	63.855.297	2.146.362	1.167.075.364	1.915.670.506	63.391.520	299.089.010	3.511.228.059
31.Ara.14	59.575.201	2.341.331	1.307.875.937	1.925.886.634	60.933.484	289.084.670	3.645.697.257
31.Mar.15	93.270.862	2.341.331	1.456.217.149	1.979.335.666	48.438.307	159.914.000	3.739.517.315
30.Haz.15	82.385.984	2.341.331	1.467.167.127	2.411.582.643	113.843.324	219.992.300	4.297.312.709
30.Eyl.15	140.974.336	2.341.331	1.467.337.337	2.899.368.703	114.480.913	258.569.150	4.883.071.770
31.Ara.15	87.625.194	2.611.239	1.402.006.529	2.945.775.755	55.692.162	326.613.050	4.820.323.929
31.Mar.16	117.668.364	2.611.239	1.499.576.679	2.952.607.384	77.638.972	109.228.600	4.759.331.238
30.Haz.16	90.757.864	2.611.239	1.614.592.023	2.855.674.301	33.822.031	145.725.000	4.743.182.458
30.Eyl.16	238.570.625	2.611.239	2.029.877.829	3.097.871.008	-	97.456.000	5.466.386.701
31.Ara.16	216.724.660	3.440.019	2.260.530.677	3.687.779.940	-	194.469.500	6.362.944.796
31.Mar.17	165.588.687	3.440.019	2.101.326.259	4.030.683.635	-	463.534.800	6.869.132.807
30.Haz.17	171.906.834	3.440.019	1.823.606.608	4.299.854.053	-	683.099.050	6.981.906.564
30.Eyl.17	275.459.595	3.440.019	1.842.387.496	4.739.760.510	-	768.996.350	7.630.043.970
31.Ara.17	257.360.230	3.997.999	1.728.967.292	5.187.178.813	-	903.656.300	8.081.160.634

Kaynak: KATCMB

KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
30.Eyl.13							2.718.359	2.718.359
31.Ara.13								-
31.Mar.14							2.431.745	2.431.745
30.Haz.14							2.381.303	2.381.303
30.Eyl.14							2.580.963	2.580.963
31.Ara.14								-
31.Mar.15							4.466.517	4.466.517
30.Haz.15							4.642.279	4.642.279
30.Eyl.15							5.311.384	5.311.384
31.Ara.15								-
31.Mar.16								-
30.Haz.16							4.083.448	4.083.448
30.Eyl.16							4.270.101	4.270.101
31.Ara.16							5.065.643	5.065.643
31.Mar.17								-
30.Haz.17							4.943.377	4.943.377
30.Eyl.17							5.415.736	5.415.736
31.Ara.17							5.807.899	5.807.899

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A - Serbest		B - Zorunlu Karşılıklar		TP	YP	
	TP	YP	TP	YP	TP	YP			
30.Eyl.13	86.265.299	18.449.179	620.407.179	975.835.456	482.994.224	345.842.684	426.258	23.003.848	2.553.224.127
31.Ara.13	18.846.398	20.578.975	735.826.294	1.013.142.338	487.900.228	382.863.143	609.831	29.247.455	2.689.014.662
31.Mar.14	38.950.361	43.565.188	472.182.955	1.094.180.494	491.575.544	385.373.076	438.945	25.785.039	2.552.051.602
30.Haz.14	53.919.830	11.982.605	466.591.523	1.122.184.360	499.327.153	390.829.198	17.474.716	120.619.751	2.682.929.136
30.Eyl.14	69.233.058	18.698.887	502.033.797	1.136.473.300	526.918.645	411.606.299	27.425.327	163.196.494	2.855.585.807
31.Ara.14	17.094.271	9.256.228	567.445.436	868.076.651	532.525.648	422.456.910	629.724	30.617.391	2.448.102.259
31.Mar.15	10.753.910	21.354.653	497.415.629	849.731.141	555.437.616	451.116.516	441.602	28.745.353	2.414.996.420
30.Haz.15	18.278.584	34.669.328	421.856.540	988.595.032	565.747.200	496.943.810	428.189	18.886.057	2.545.404.740
30.Eyl.15	14.819.534	30.301.580	346.773.076	1.141.287.770	578.364.670	581.329.450	396.168	20.720.977	2.713.993.225
31.Ara.15	57.528.409	19.608.857	377.112.293	1.111.941.851	583.627.835	559.842.202	751.281	30.147.234	2.740.559.962
31.Mar.16	6.022.339	9.748.736	300.772.726	1.024.849.739	596.821.843	562.053.210	529.628	26.170.021	2.526.968.242
30.Haz.16	78.931.631	12.662.410	294.047.768	975.886.690	606.507.229	565.656.764	479.769	114.222.197	2.648.394.458
30.Eyl.16	51.544.433	68.733.216	389.781.881	1.098.732.181	622.344.234	610.938.092	527.417	97.065.848	2.939.667.302
31.Ara.16	29.069.115	35.483.804	459.264.539	1.442.174.000	652.163.031	707.537.389	794.582	116.233.895	3.442.720.355
31.Mar.17	58.041.406	24.242.055	461.185.477	1.467.785.063	691.268.617	757.415.401	624.885	110.118.765	3.570.681.669
30.Haz.17	78.704.320	22.436.407	374.581.174	1.734.713.467	710.390.248	802.422.801	573.332	106.712.270	3.830.534.019
30.Eyl.17	15.915.165	32.448.413	425.277.954	1.918.976.979	734.899.763	880.296.337	760.406	111.718.912	4.120.293.929
31.Ara.17	42.219.684	73.593.138	490.652.950	1.955.533.333	781.455.275	947.545.441	1.072.860	118.842.745	4.410.915.426

Kaynak: KKTCCMB

KKTC Merkez Bankası Döviz Kurları

Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2011		1,8889	1,8980	2,9170	2,9322	2,4438	2,4556
2012		1,7826	1,7912	2,8708	2,8858	2,3517	2,3630
2013		2,1343	2,1381	3,5114	3,5297	2,9365	2,9418
2014		2,3189	2,3230	3,5961	3,6149	2,8207	2,8258
2015		2,9076	2,9128	4,3007	4,3231	3,1776	3,1833
2016		3,5192	3,5255	4,3189	4,3414	3,7099	3,7166
2017	1	3,8324	3,8393	4,7957	4,8207	4,0983	4,1057
	2	3,5882	3,5946	4,4479	4,4711	3,7963	3,8032
	3	3,6386	3,6452	4,5169	4,5404	3,9083	3,9153
	4	3,5504	3,5568	4,5835	4,6074	3,8744	3,8814
	5	3,5642	3,5707	4,57330	4,5971	3,9744	3,9816
	6	3,5071	3,5135	4,5413	4,5650	4,0030	4,0102
	7	3,5292	3,5356	4,6096	4,6336	4,1316	4,1390
	8	3,4410	3,4472	4,4520	4,4752	4,1430	4,1504
	9	3,5521	3,5585	4,7478	4,7726	4,1924	4,2000
	10	3,8174	3,8243	4,9906	5,0167	4,4378	4,4458
	11	3,9505	3,9576	5,2862	5,3137	4,6853	4,6938
	12	3,7719	3,7787	5,0803	5,1068	4,5155	4,5237

Kaynak: KKTOMB

Çapraz Kurlar**Yabancı Para / ABD Doları**

Yıllar	Aylar	£	€
2011		1,5449	1,2938
2012		1,6111	1,3192
2013		1,6480	1,3759
2014		1,5535	1,2164
2015		1,4817	1,0929
2016		1,2293	1,0542
2017	1	1,2535	1,0694
	2	1,2417	1,0580
	3	1,2435	1,0741
	4	1,2932	1,0913
	5	1,2853	1,1151
	6	1,2971	1,1414
	7	1,3083	1,1707
	8	1,2960	1,2040
	9	1,3389	1,1803
	10	1,3159	1,1631
	11	1,3404	1,1860
	12	1,3492	1,1972

Not: Ay sonu ve yılsonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası'na Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Karar		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarihi	Sayısı	Tarihi	Sayısı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,05	0,75	0,50	09.05.2013	847	16.05.2013	85
01.09.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	22.08.2013	853	29.08.2013	138
03.02.2014	5,00	0,25	0,75	0,50	30.01.2014	872	04.02.2014	26
01.04.2014	7,00	0,25	0,75	0,50	20.03.2014	876	27.03.2014	70
01.03.2015	6,50	0,25	0,25	0,50	10.02.2015	900	17.02.2015	25
03.04.2017	7,00	0,40	0,25	0,50	23.03.2017	947	03.04.2017	61

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatı Yasal Karşılıklarına Uygulanan Faiz Oranları

Yürürlük		Para Cinsi			Yönetim Kurulu Karar		Resmi Gazete	
Tarihi	TP	\$	€	£	Tarihi	Sayısı	Tarihi	Sayısı
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,5	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85
01.03.2015	3,50	0,00	0,00	0,00	10.02.2015	899	17.02.2015	25

Kaynak: KKTCMB

Reeskont Faiz Oranları

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																
	TL					\$					€			£			
	Döv.					Döv.					Döv.			Döv.			
	San.	Muk.	San.	İhr.	Muk.	San.	İhr.	Muk.	San.	İhr.	Muk.	San.	İhr.	Muk.			
Tic.	Tur.	İhr.	Esn.	Avs.	Tic.	Tur.	Eğt.	Avs.	Tic.	Tur.	Eğt.	Avs.	Tic.	Tur.	Eğt.	Avs.	
06.02.04	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
10.12.04	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
04.02.05	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.04.05	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
03.06.05	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.11.05	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.06.06	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
03.07.06	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
21.09.07	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
26.10.07	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7
29.02.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
25.03.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kısaltmalar: Tic.: Ticari, San.: Sanayi, Tur.: Turizm, Tar.: Tarım, Eğt.: Eğitim, İhr.: İhracat, Esn.: Esnaf, Döv. Muk. Avs.: Döviz Mukabili Avans.

Kaynak: KKTCCMB

Genel Disponibilite Oranları (%)

Bankaların bulundurmak zorunda oldukları dispoñibl değerlerin taahhütlerine en düşük oranı	10
Bankalar, yurt dışı bankalarda bulundurdukları paralar ve yurt dışından satın aldıkları menkul kıymetlerin toplam miktarı;	
1. Özkaynaklarının <u>bir</u> katını aşması halinde	12
2. Özkaynaklarının <u>iki</u> katını aşması halinde	14
3. Özkaynaklarının <u>üç</u> katını aşması halinde	16
4. Özkaynaklarının <u>dört</u> katını aşması halinde	18
5. Özkaynaklarının <u>beş</u> katını aşması halinde	20

Not: Genel Disponibilite Oranları: KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun 07 Şubat 2013 tarih ve 841 sayılı kararı olup, 26 Şubat 2013 tarih ve 32 no'lu Resmi Gazete'de yayımlanmış, 1 Mart 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Yasal Karşılık Oranları

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	TP	YP
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8	
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7	
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6	
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	
	Yabancı Para yükümlülüklerde		8
	Kıymetli maden yükümlülüklerde	0	0
28.02.2014	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8	8
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7	7
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6	6
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	5
	Mevduat hariç diğer yükümlülüklerde	8	8
	Kıymetli maden yükümlülüklerde	0	0

Kaynak: KKTÇMB

Tarifeler Talimatı

A	Türk Lirası İşlemleri	Komisyon, Ücret ve Masraflar
1	Gelen TL havalelerinden	0,00025 (yüz binde yirmi beş) komisyon
2	Giden TL havalelerinden	0,0005 (On binde beş) komisyon
3	Giden TL havalelerinden	5 TL Haberleşme Masrafı
4	Çek defterlerine	2,5 TL Masraf
B	Kambiyo İşlemleri	Komisyon, Ücret ve Masraflar
1	Gelen döviz havalelerinden	0,00025 (Yüz binde yirmi beş komisyon)
2	Giden döviz havalelerinden	0,0005 (On binde beş komisyon)
3	Giden döviz havalelerinden	10 TL haberleşme masrafı

Kaynak: KKTÇMB

Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2011			3.244
2012			3.842
2013			2.910
2014			3.366
2015			3.699
2016			2.977
2017	1	347	347
	2	197	544
	3	182	726
	4	174	900
	5	341	1.241
	6	182	1.423
	7	155	1.578
	8	173	1.751
	9	170	1.921
	10	196	2.117
	11	197	2.314
	12	185	2.499

Kaynak: KKTCMB

Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2012	I	1.445,9	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,9	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92
	III	1.853,2	4,86	9.994,6	5,12	10.787,2	5,99
	IV	1.963,4	5,95	10.562,0	5,68	11.345,1	5,17
2014	I	2.049,8	4,40	10.794,4	2,20	11.601,9	2,26
	II	2.152,4	5,01	11.130,9	3,12	11.957,3	3,06
	III	2.163,0	0,49	11.578,9	4,02	12.433,8	3,99
	IV	2.211,0	2,21	11.880,2	2,60	12.660,2	1,82
2015	I	2.338,5	5,77	12.470,8	4,97	13.249,2	4,65
	II	2.532,7	8,30	13.211,3	5,94	14.056,5	6,09
	III	2.829,9	11,74	14.279,5	8,09	15.106,7	7,47
	IV	2.841,2	0,40	14.215,9	-0,45	15.109,8	0,02
2016	I	2.797,9	-1,53	14.340,3	0,88	15.181,6	0,48
	II	2.976,9	6,40	14.620,3	1,95	15.593,1	2,71
	III	3.158,0	6,08	15.285,2	4,55	16.319,0	4,66
	IV	3.544,1	12,23	16.946,4	10,87	17.996,6	10,28
2017	I	3.754,8	5,95	18.019,6	6,33	19.209,2	6,74
	II	3.906,7	4,05	18.670,5	3,61	20.066,2	4,46
	III	4.126,2	5,62	19.847,4	6,30	21.240,3	5,85
	IV	4.403,3	6,71	21.181,5	6,72	22.789,8	7,29

Kaynak: KKTCCMB

